Bộ Võ Phi Hồng Của Hồ Petrus Ký (61-74), tặng Huỳnh Chiếu Đẳng Chủ : Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NĂM THỨ MƯỜI BỐN — SỐ THỨ 3758 — MỖI SỐ 1 $ 02 — NGÀY THỨ BẢY 29 MAI 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 063

HANOI

	Trung Bắc Tân Văn	Trung Bắc Chủ Nhật	Trung Bắc Tân Văn và Trung Bắc Chủ Nhật	Nước ngoài
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	12 $ 00	12 $ 00
Các tỉnh				
Các công-sở	»	8.00	8.00	9.00
Sáu tháng	3.00	3.00	6.00	6.00
Ba tháng	1.50	1.50	3.00	3.00
Một tháng	0.50	0.50	1.00	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Adminis rateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái kết-quả việc cải-lương hương-chính và cách chỉnh-đốn nên thế nào?

Gần đây quan Thống-sứ Bắc-kỳ có lời thông tư cho các quan thủ-hiến các tỉnh hỏi về cái kết quả việc cải-lương hương-chính và cách chỉnh-đốn nên thế nào. Thuộc về vấn-đề này, bản-báo cũng đã có nhiều lần bày tỏ hết điều; nói tóm lại là việc cải-lương hương-chính thi-hành trong mấy năm nay, cái kết-quả ở phần nhiều làng, đối với cái lương-pháp mỹ-ý của chính-phủ dụng đặt ra thật không thừa hành được một chút nào, mà cái tệ phiền dân tổn tài lại sinh ra trăm nghìn ngàn đường không biết thế nào mà kể xiết. Cái nguyên-nhân đến tệ thì đến bởi hội-đồng hương-chức không được người Tây, chính những người có tai học, có kiến-thức trong các làng bây giờ lại ít có ai dự vào việc làng nữa.

Theo như bản nghị-định về việc cải-lương hương-chính, thì mỗi làng có một hội-đồng hương chức làm việc cải-lương, hội-đồng hương-chức thì do các họ trong làng mỗi họ cử một người tộc-biểu, trong các tộc-biểu lại cử lấy chánh phó hương-hội trong hội-đồng, mà sự bầu cử ấy do quan địa-phương làm chủ tọa. Nay giả có một người có tai học, có kiến-thức trong làng muốn tự ận cái chức chánh phó hương-hội để cán-đáng cái công việc cải-lương thì cũng buộc tất phải có các tộc-biểu cử cho, quan bản-cho mới thành mệnh; lấy là một vị hưu-quan hay một ông thân-sĩ mà phải theo chân nối gót với mấy người tộc-biểu hoặc trai cày, hoặc trai tráng qui-lụy luồn cúi ở dưới tay người cầm miếng gân phẩm trật cũng như mình hay kém mình, thì mấy ai kham nỗi cái nhục như thế; mà nào có phải chỉ những qui-lụy luồn cúi mà thôi đâu; cái thế-lực đồng tiền đời nay nó thường làm sang hóa ra hèn, phải hóa ra trái; cái chức chánh phó hương-hội đối với những người có tai học, có kiến-thức, thì chỉ là một cái thủ-đoạn để giúp dân giúp làng mà đối với những kẻ tai học kiến-thức không bằng mình thì lại là một cái bậc thang để trèo lên cái ngôi chốn ăn ngồi, choán lấy cái công-danh kiếm-bánh, nỡ đến miệng mèo sao cho khỏi dớp, thế tất lại quăng tiền trăm bạc chục, ra mà mua phiếu bầu, mà xin sát bạch mà vận-động một cách lén mặt xấu-xa; những người đã gọi là có tai-học, có kiến-thức, định ra để giúp dân giúp làng mà phải cùng kẻ cái đơn ứng cử với cái nghịch-tử, thu phát gì một đồng lũ đó, đã không thể nào tự bạ mà cam tâm phỉ thù chịu được rồi; buồng chi cũng là người ưng cử, mà một bên thì rắc tiền vãi bạc, nào cơm, nào rượu, nào phiện, nào chè, một bên thì cứng cổ ngang đầu, chả tọa cũng suông, phiếu bầu cũng hốc, dù nói về tài học kiến-thức có bén hơn bén kém thật, mà cái cái lực ông thần tiền của lũ đó kêu cầu khẩn vái xua nay chẳng việc gì mà chẳng linh-nghiệm, chưa kể tài học kiến thức đã thắng đoạt nổi chưa. Ấy cái địa-vị chánh phó hương-hội đặt ra là cốt để dành phần cho những người có tai học, có kiến-thức ở các làng, mà té ra lại thành như ngăn đường những người ấy không có đường mà bước tới được vậy.

Còn đến cái chức quyền của chánh phó hương-hội thì cũng không lấy gì làm xứng đáng cho những người có tài, có kiến-thức ra làm. Cứ những chức quyền hội-đồng hương-chức đã định trong bản nghị-định về việc cải-lương hương chính thì hội-đồng hương-chức có trách-nhiệm phải coi sóc cả việc làng việc quan; mà người chỉ-huy việc quan trong làng là chánh phó lý trương-tuần, vốn không phải người trong hội-đồng hương-chức; chánh phó lý trương-tuần thì cũng được dự trong hội-đồng hương-chức, lại có thể kiêm cả việc làng. Thành ra cái chức quyền chánh-phó hương-hội đối với quan cũng là người thừa hành công-vụ như chánh phó lý trương-tuần, mà ở trong làng định đoạt việc làng kì công cũ chánh phó lý trương-tuần biểu đồng tình cũng không được; một cây tre sang hộ đê, nào có phải chỉ những qui-lụy luồn cúi mà thôi đâu; cái thế-lực đồng tiền đời nay nó thường làm sang hóa ra hèn, phải hóa ra trái; cái chức chánh phó hương-hội không được; dịch địa một ông hưu-quan hay một ông thân-sĩ làm chánh phó hương-hội mà phải chịu cái tiếng vác cày tre, gánh cỏ ngựa đem nộp cho quan, thì ai là người gục đầu làm được, mà không làm thì — dù quan không nỡ quở phạt — tức là sai cái bổn phận về chức quyền của mình rồi; chánh phó lý trương-tuần vẫn ỷ mình là làm việc với quan không phải tây tùng vào hội-đồng hương-chức mà công việc của hội-đồng hương chức cũng được quyền ăn nói chẳng lẹp tí gì; gặp phải hạng lý dịch ngỗ ngược mà lại có thế lực trong một làng thì kẻ hương-chức kia cũng chỉ là một chữ cũng tranh quyền, định đoạt gì việc lớn việc nhỏ cũng phá hoảng, thì dù là một người có tài học, có kiến thức, sốt-sắng vì dân vì làng, không quản gì kẻ đầu chịu báng, nhưng thử hỏi cái tinh hình trong làng như thế thì còn hòng làm được việc gì ích cho dân cho làng chăng?

Ấy chỉ vì cái cớ thế, mà những người có tài học, có kiến thức ít có ai dự vào việc làng; mà việc làng đã kí ông có những người ấy dự vào, thì còn cải lương gì được.

(Còn nữa). T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 25 Mai 1926

Việc nước Pháp

Tại cuộc hội-nghị của đảng xã-hội

Trong buổi hội-đồng hôm qua của đảng xã-hội ở Clermont Ferrand, M. Gaston Levy trình bày về cái vấn-đề tài-chính có nói nên kinh-tế được vững-vàng đó là một việc khẩn yếu cho nhà thuyền; ông tỏ về đảng xã-hội phản-đối sự ngăn-trở của chính-phủ đối với việc gì cũng phải có một đảng phản-kháng lại mới-xong, nhưng không phải nhất thiết việc gì cũng phải kháng. Không có liên-hiệp đoàn nào, và cũng không có tán-trợ cho tên hội-viên, song cần phải trợ-lực để có cái tổ-chức về phái dân-chủ để ngăn-ngừa cho các đảng phản-động không thắng được. Sau ông có nói rõ muốn xin hội-đồng ưng chi cho một khoản chung, đã không bàn-luận những việc trái lý lẽ để xảy ra nữa, thì cũng phải cam-đoan rằng những việc ấy thì từ giờ đừng xảy ra nữa. Hội-đồng đã bàn xong các điều đại-cương và đã nói một lần-lần có 21 hội-viên để soạn một khoản quyết-nghị khiến cho hội-đồng chung đồng-thanh ưng chuẩn.

Một việc ám sát

Tin Paris. — Tướng Petlioura, nguyên tổng-hãng nước Ukraine, bị một người nước Ukraine về đạo Do-thái giết. Nghe đâu đương có lẽ là một việc thù về đường chính-trị.

Việc tài chính

Trong cuộc hội-kiến ngày hôm qua M. Briand và M. Péret quyết nghị để một hội-đồng tiêm-định ủy-viên do nội-các định đặt ra thêm việc trông-trị việc thông báo các tin nhiệm làm cho rõi loạn dư luận và có hại cho việc bảo-bản quốc-thị và tiền tệ.

Một đường hỏa-xa không mới

Tin Lyon — M. Laurent Eynac, và nhiều quan-chức đã làm lễ khánh-thành đường hỏa-xa không Paris-Lyon-Marseille-Genève; đường ấy có một đoạn Paris-Marseille mới với đường Paris-Londres, để cho người ở Londres tiện đáp tàu bể đi Ấn-độ; lại có một đoạn Lyon Genève nối với đường Lausanne Munich, để cho tiện việc giao-thông ở Âu châu trong mùa.

Việc ở Syrie

M. Dabbas, tổng trưởng quyền pháp-trang-sự tổng-thống dân chánh nước Liban.

Việc nước Anh

M. Asquith, lãnh-tụ đảng tự-do, có gửi một bức thư cho M. Lloyd George trách ông về cái thái-độ trong buổi thọ thuyền nhất loạt đình công, và về bài của ông viết trong các báo Hearst, M. Lloyd George nói ông có tỏ phần trách mọi lẽ về cái thái-độ của ông. Ông lại nói hai bên cần phải một số người làm sai ý ấy, và ông hãy lòng tin lực mọi lẽ về cái tình thế ngày nay.

Việc nước Ai

Trong bài tuyên cáo của chính-phủ các cớ nói chính phủ không nên đi đến của luật-pháp về việc xã-hội, và việc đình công. Tên nói-các sẽ giữ gìn sự hòa bình về tôn-giáo và về học đường, và sẽ cùng liệt-cường mà theo đuổi công cuộc hòa bình. Tên nói-các sẽ tán thành cho các giao ước Locarno và các giao ước của hội Vạn-quốc, về việc trong tài tòa nội-các sẽ hết sức khôi phục lại nền tài chính.

Việc nước Ba-lan

Bản dự thảo về việc tuyên quyền quốc vụ của tân nội-các Par.el sẽ đệ trình nghị-viện. Bản dự-thảo ấy không trái với hiến-pháp.

Khi phó-thống-lãnh Pelletier d'Oisy khởi hành đi Monaco, thì tàu bay bị đổ. Các phi hành-gia không việc gì, nhưng tàu bay bị hỏng không đi được.

Tại hội Vạn quốc

Hội-đồng đã họp, cuộc hội-nghị thanh giám quản bị đã tiến xong công việc, ý-kiến của phái-bộ Pháp phần nhiều được hội-đồng ưng thuận.

Hội-đồng đồng thanh công nhận rằng trước khi thanh giám quản bị, phải báo cáng cuộc binh ấy đã. Hội-đồng lấn nữa đồng thanh nói rằng nay nên phải bảo chứng cuộc binh ấy cho tiêng-miền, và triệt quân về đúng như hiệp-ước Locarno đã định không nay phải trở tình hiệp-ước đã có trở hộ lẫn dưới bể.

Các hội-đồng Xô-viết nước Nga không ưng nhận lời hội Vạn-quốc mời cử đại biểu đến dự cuộc hội-đồng chuyên môn, hiện các hội-đồng từ thì ở Genève.

Việc ở Ô đại-lợi

Chánh-phủ xứ Newwiles Galles du Sud nói lòng hải các khoản thuế về lợi tức riêng, vì việc ấy người chịu phần đối rất nhiều.

Về thợ làm thì, và họ mấy đình công ngày hôm qua lại khai-hán hơn. Hai bên-hội thợ mỏ không chịu làm việc với bọn thợ mỏ ấy không có ích trong các hội liên-hiệp.

(Indopacifi)

Việc Trung-hoa

Ngày 24 Mai 1926

Trung-trị đảng cộng sản

Liên quân tư sau khi bắn chết viên tổng lý tờ Kinh-báo là Triệu-Cảo-Thanh, rồi tại chỉ sức trừng trị đảng cộng-sản. Trương-học-Lương có tuyên bố rằng bắt cứ ai hễ xét thực là tuyên truyền chủ nghĩa cộng sản thì không cần phải tra hỏi lôi thôi, cứ lập tức đem bắn chết ngay. Có nhiều vị giáo-sư và học sinh các trường bị bắt giam.

Miền Tây-bắc lại có chiến-tranh

Từ khi quốc dân quân bị thua lui ra miền Tây bắc, người ta đoán hễ thế nào cũng khó giữ yên thôi. Nghe đâu Phùng-ngọc-Tường đã mượn được của Nga bốn mươi vạn quân và nhiều khí giới nữa, nên lại ấp sức luyện-tập cho quân Trương-tác-Lâm và Ngô bội-Phu. Ở Tây an Thiểm-trang hai bên đã đánh nhau, mà dân hai bên lấy đều kéo nhau chạy trốn, tình trạng coi rất là thê thảm.

Ngô-bội-Phu không làm tổng-thống

Ngô bội-Phu có tuyên ngôn rằng Ngô không phải có ý ra chủ trương thời cục để lòng mưu nghề cái ngôi tổng thống. Ngô quyết ý không làm, nếu sau này bàn lũng chẳng, Ngô sẽ bảo cho Ngô thì Ngô sẽ cứ như lời nói. Ngô lại nói Ngô chỉ ở Vũ-hán chứ không vào Bắc-kinh với đã là ý Ngô.

Vấn-đề nội các

Trương-tác-Lâm và tướng lĩnh quân Phụng-thiên tỏ ý không tán thành tên nội-các Nam-kinh Khánh. Trương lại ngỏ ý Trương muốn đem Lương-sĩ-Gia tổ chức tên nội các khác.

Cũng vì cái lẽ ấy nên Nhan-huệ-Khánh mới gửi bức thiết thư nào, sau vẫn nhờ lý-lẽng thống ngài chịu đảm. Duy có vấn đề xướng tái chính là C.-lay Quế đến mà thôi. Có mai vì nội Nhan mà xảy, cuộc khủng-hoảng sẽ tăng lên.

(Dịch báo Tàu)

Ngày 25 Mai

Việc ở Bắc-kinh

Giới xảy, song sáng hôm qua phi-hành-gia Bun mạch cũng thời hành đi Phụng-thiên Tuy rằng có thi nay mai Ngô bội-Phu sẽ tới Bắc-kinh, mà cứ báo Phụng-thiên vẫn công-kích Ngô, và tên nội các Nhan huệ-Khánh, xem vậy thì Trương và Ngô tất có ngày xung đột nhau để tranh cái tối cao quyền.

Việc ở Cáp-nhĩ tân

Ở trường hay Phụng-thiên chay mất 5 cái thấy pai so e Pnap mới. 10 cái tàu bay hang đang bị nạp.

Hội đồng đại chiến nước ngoài mà nạp cơ bantan-ina sẽ lấy được độ từ 130 đến 150 tấn.

(Indopacifi)

Một bài thuốc trị bệnh tả

M. Mậ-hữu-Hưng, tức Trần-trung-Bản, buôn bán ở Ninh-bình (phố Đại-phong) có gửi cho bản quán cái đơn thuốc trị bệnh tả, và một hộp thuốc của ông theo đơn ấy đã chế sẵn để phát không cho người đau làm phúc. Cứ như lời ông nói, thì bài thuốc đó hiệu nghiệm lắm. Vậy bản quán cũng thể tấm lòng hảo tâm của ông mà đăng bài thuốc ấy lên báo chương để nhờ các nhà danh-y thí-nghiệm xem sao. Còn như những người chẳng may bị bệnh, dù dùng thuốc Tây, thuốc Nam hay thuốc Bắc mà muốn cho được chắc chắn tưởng nên nhờ các nhà chuyên môn chỉ bảo cho là hơn cả.

Bài thuốc như sau này :

Thiên-ma 4 đồng.

Hồ-ma 5 đồng.

Uất-kim 1 lạng (tẩm tiểu-tiện và rượu mà sao vàng).

Phong-khương 6 đồng (tẩm tiểu-tiện và rượu mà sao vàng).

Xạ-can 1 lạng.

Hoàng-lương-khương 7 đồng (tẩm rượu sao vàng).

Sơn-tam-nại 1 lạng (tẩm giấm sao vàng).

Bạch-chỉ 5 đồng.

Xương-truật 1 lạng (tẩm rượu sao vàng).

Hậu-phác 5 đồng.

Huyết-giác 4 đồng.

Đại-phúc-bì 7 đồng (sao vàng).

Sa-nhân 5 đồng (sao vàng).

Thần-khúc 5 đồng (phong giấy sắp nước lã nướng chảy giấy).

Quế-chi 3 đồng.

Chính-hồi 5 đồng.

Tô-mộc 2 đồng.

Bắc-mộc-hương 1 lạng.

Mười-chín vị kể trên này đều tán mạt nhác hỗ viên, mỗi viên bằng cái các-sô; ngoài dùng 1 lạng *Hùng-hoàng* làm áo.

. . .

Bài thuốc này chữa cả các chứng, nhưng lại tùy chứng đổi thang kê như sau:

NGỘ GIÓ, ĐAU MÌNH, CO CHÂN TAY: (Dùng một lá dâu-không và nửa chén móng rượu, mài 3 viên thuốc để lắng uống nước, còn cặn xoa cả chân tay mình mẩy.

ĐỘC ĐẦU: Tán mạt 1 viên thổi vào lỗ mũi.

ĐAU BỤNG ĐẠI TIỂU TIỆN KHÔNG THÔNG: Dùng *Sa-tiền* 5 đồng, *Mộc-thông* 5 đồng, sắc lấy nước mài 5 viên thuốc mà uống.

ĐAU BỤNG ĂN KHÔNG TIÊU ĐẠI TIỂU TIỆN KHÔNG LỢI: Dùng 1 củ gừng sống nướng chín, bóc vỏ bỏ đi rồi ăn với 10 viên thuốc, uống nửa chén móng rượu hay là nước nóng.

PHONG-TÀ, THỔ-TẢ: Dùng *Bạc-hà* 9 ngọn, gừng sống một nhát, nhai với 10 viên thuốc uống nước nóng tiêu xuống; hồ khát thì sắc *Hoắc-hương, Hương-nhu* lấy nước mài thuốc uống thêm vào cho đúng.

NÔNG HỘ THƯỜNG-THƯỜNG: Dùng một viên thuốc sâu mài kim hợ đèn nến, tối lấy một cạnh dầu-không mài rượu lần với thuốc mà uống.

THƯƠNG-HÀN: Dùng một nắm lá *Bạc-hà*, một nắm lá *Thường-sơn*, sắc lấy nước làm thang uống mỗi lần mười viên, trẻ-con 5 viên.

CHỨNG LY: Dùng *Đại-khung-đăng* tức là rễ cây mo-lồng, hoa hòe, vỏ cây từ vị mỗi vị 3 đồng, sao vàng sắc lấy nước làm thang, mỗi lần uống 10 viên, trẻ con 5 viên.

Uống thuốc này kiêng ăn thịt những loài có lông.

Tin Nam-kỳ

Tổ chức lại các hội-đồng thành phố

Quan Toàn quyền mới gửi về bộ một bản dự án về việc bãi bản lệnh ngày 18 Août 1903, bản lại bản lệnh ngày 11 Juillet 1908 tức là các lệnh nói về các thành p 6 Saigon, Hanoi, và Haiphong. Số hội-viên thành-phố Hà-nội lấn có 8 vị, bản dự án ấy định tăng lên làm 12. Lại định cho các viên chức bản nước cũng được ứng cử, và đặt một hạng hội-viên gọi là hội viên tư vấn; tăng số hội viên bản xứ lên ba thành phố ấy lên 2 vị. Có một khoản riêng định thì hành ngay bản lệnh mới về việc tuyển cử các hội-viên phụ tá ở Hà-nội bèn hôm bến hải-cảng Pháp, ở Saigon, Hà-nội và Hải-phòng bèn thêm hai hội viên bản xứ.

Việc trừ bệnh dịch tả

Nhờ về việc Pasteur, và sở y-tế, hết sức, thì cái nguy dịch tả sẽ con chừng để ngăn ngừa được. Viện Pasteur có phát 15.000 centimètres cubes thuốc tiêm trừ bệnh tả trong tháng Mars, 265.000 centimètres cubes ở trong tháng Avril, và 175.000 centimètres cubes trong ba tuần lễ đầu tháng Mai. Sở y-tế tiêm thuốc trừ cho 65.000 người trong tháng Mars, và 117.000 người trong tháng Avril. Số người được tiêm ở đầu tháng Mai đến giờ, nhưng số là bao nhiêu, nhưng chắc là quá nói số 100.000.

Bộ Võ Phi Hồng Của Hồ Petrus Ký (61-74), tặng Huỳnh Chiếu Đẳng Chủ : Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Gửi HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TIN NAM-VANG

Một trận hỏa-hoạn dữ dội

Chiều ngày 25 vừa rồi ở Nam-vang (Phnom-penh) bị cháy một trận hỏa-hoạn rất dữ dội, có trong một giờ đồng hồ mà cháy mất 450 nóc nhà vừa là vừa gỗ, vì là gió mạnh quá không sao chữa được.

Nay hơn 2000 người bản xứ không có nhà ở. Thiệt hại chưa rõ bao nhiêu, song nếu phỏng đến 10 vạn đồng.

Thành phố Phnom-penh cùng với chính-phủ bảo-hộ và các tư gia đã lập tức mở cuộc để giúp những người bị hại.

Tin sau cùng

Ngày 27 Mai

Việc Abd-el-Krim đầu hàng

Việc Abd-el-Krim bị đổ, có tin không rõ rệt. Chỉ chắc chắn là miền Taza bỏ đầu hàng, chỉ trừ có ba chiến Béa zeroual là không mà thôi. Quan quân Pháp giữ lấy các nơi đã chiếm được, và đề-phòng việc cai trị trong xứ, cùng là trước khi giới-quân bãi quân.

Hồi 5 giờ 15, Abd-el-Krim cùng đồ tăng đã đến Izemaroasen phía bắc Targuist; ngày mai sẽ đưa đến Taza.

Tại cuộc hội-nghị của đảng xã-hội nước Pháp

Tại cuộc hội-nghị của đảng xã-hội, 2000 đại-biểu bỏ về ông chuẩn một khoản sửa đổi đã đề ra, là không ưng dự vào tòa nội-các. Song đảng xã-hội sẽ tán trợ cho tòa nội-các về tự-do lại-an tài-chính, và nền kinh-tế. M. Renaudel không bỏ về.

(Radiopacifi)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 35 độ
15 giờ 38 độ

Giá trước quỹ:

Quỹ hạng nhất, một vị		10 00
—	—	9 00
—	—	9 60
Thêm hạng nhất,	—	5 80
Hạng nhì	—	4 60

Giá bạc. — Kể từ ngày 28 Mai 1926, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 16 f. 75.

Thị giá quốc trái.

Ngày 25 Mai 1926

3 %.	hoàn dần	644.75
4 %.	hoàn dần	864.00
4 %.	vĩnh viễn 1917	454.75
4 %.	» 1916	441.85
5 %.	» 1920	661.60
5 %.	hoàn dần 1920	711.65
4 %.	» 1925	934.95

Ngày 27 Mai 1926

3 %.	Vĩnh viễn	47 f. 45
5 %.	1915-1916	54 f. 45

Quan Toàn-quyền tại Dalat. — Quan Toàn-quyền định ở Dalat đến hạ tuần tháng sáu tây thì về Saigon rồi ngài sẽ sang Xiêm-la. Ngài định tháng mười tây thì xuống tàu Portthos về Pháp.

Quan Thống sứ đi kinh-lược. — Chừng đến 1er juin này, quan Thống sứ Robin sẽ đi kinh-lược tỉnh Tuyênquang và Phú-thọ. Có quan Chánh sở Canh-nông là M. Brasmier cùng đi với ngài.

Một tin về quan Khâm-sứ Trung-kỳ. — Theo như báo *France Indochine* thì có lẽ quan Khâm-sứ Pasquier sẽ cùng với quan Toàn-quyền về Pháp một chuyến.

Ái tín. — Bản quán được tin buồn rằng bà phước Antoine thường thụ độ tử đẳng Bắc-đẩu bội tinh (Officier de la Légion d'Honneur) vừa tạ thế. Sáng mai sẽ cất đám. Hồi 6 giờ rưỡi tại nhà thương Thái-hà-ấp sẽ làm lễ và 7 giờ thì đám khởi hành.

Bản quán xin tỏ lòng kính viếng bà.

Nước đá-bào, xe-cấu, kem và nước chanh làm bằng nước không đun sôi, đều là những mầm truyền dẫn bệnh dịch-tả rất nhạy.

Thi bằng Cao-đẳng tiểu học Pháp-Việt. — Sáng hôm nay hồi 10 giờ đã có bảng tên những thí sinh được vào kỳ vấn đáp như sau này:

Nữ ban:

Melle Lê-thị-Nêu.

Nam ban:

MM Tăng-xuân-An, Lê-nguyên-Bá, Châu-văn-Bích, Đào-khắc-Cẩn, Phạm-bá-Cơ, Phạm-văn-Cân, Ng văn-Cừ, Lê-duy-Chất, Trần-ngọc-Cẩt, Ng đức-Chính, Phạm-bích-Chữ, Ngđình-Dụ, Ng quang-Du, Ng-văn-Gia, Ng-trọng-Hiệp, Ng-Hiền, Ng-công-Hoan, Đặng-trinh-Kỳ, Hoàng-v-Khai, Ngô-đức-Khánh, Ng-đình-Mô, Ng-văn-Mới, Lê-văn-Mỹ, Ha-đình-Nêu, Phạm-Gô-Ngọc, Ng-văn-Nhân, Ng-duy-Phan, Phi-văn-Phú, Trần-văn-Phủ, Phạmquang-Phúc, Lương-v-Phương, Lê-văn-Quyền, Vũ văn-Tân, Chu-v-Tịnh, Đỗtrọng-Tuyển, Hoàng-v-Thanh, Ng đức-Thiện, Đàm-quang-Thiệu, Ng-văn-Thi, Phạm-gia-Thịnh, Đỗ Thọ, Đàmvăn-Thuận, Vũ-quốc-Toản, Hoàngmạnh-Trí, Ng-tử Uyển, Tạ văn-Vinh, Ng-văn-Vinh, Hoàng-văn-Vi.

Chiều hôm nay hồi 3 giờ đã bắt đầu thi vấn-đáp.

ĐÁM CƯỚI NÊN ĐI Ô TÔ

Không Aviat — nanoi

Có cho thuê ô-tô lịch-sự để một ngày. Không kể tiền xăng, và tiền dầu hay 0 p. 20 một kilomètre, mà 200 kim đi-thương thì 0 p. 18 một cây.

Tại hiệu BẢO CHẾ MONTÈS

có bán:

CHLORATE DE POTASSE dùng làm pháo.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đục thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VAMELLINE dùng cho các tăng bánh xe hơi.

Máy đi ba sửa đổi trong việc Học chính. - Quan Toàn quyền vừa ký nghị-định sửa đổi lại mấy điều thuộc về cách thức cho học-trò vào học các trường đệ nhị cấp, việc dùng thí sát văn-bằng, việc trừng phạt cho học-trò như sau này:

Điều thứ nhất nghị-định ngày 26 décembre 1924 nay bổ chính như sau này:

« Phàm xin vào học các lớp ban trung-học bản xứ và các lớp ban Cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt từ năm thứ nhất không kể, phải trình ra một quyển học bạ (livret scolaire) ».

Đoạn thứ ba và đoạn cuối cùng điều thứ 4 nghị-định 26 décembre 1924 trên ấy nay đổi lại như sau này:

« Các thầy học tư phải kê các văn-bằng mà mình ra và chữ ký phải do quan sai-trị chứng thực »

Điều thứ năm nghị-định trên ấy bãi đi và đổi lại như sau này:

Quyển học-bạ phải dán ảnh học-trò, trên ảnh phải đóng một cái dấu kim (timbre sec) làm ra ngoài ảnh, do trưởng học mà người học-sinh ấy học tư lúc đầu cấp cho.

Số ấy mỗi năm phải để học lớp nào chương-trình học-trò đã theo học, thang điểm và kết-quả chung trong mỗi môn học thế nào. Sau đến trong số ấy lại kê cả những trường công hay trường tư mà người học trò đã theo học, học trong mấy trường được bao nhiêu lâu, thời học ngày nào và tại lễ gì mà thôi học. Nếu trong khi theo học tại trường, hoặc là khi ở trường ra, học-trò có phạm tội gì nặng như là Cuối cụm, Cuối tiền, không thì các ông Cố Đốc phải biên vào và cho rõ ràng.

Điều thứ nhất nghị định ngày 1er Décembre 1924 nay thêm một đoạn sau này:

« Cái sổ học-bạ ấy không khi nào phát cho những học-trò bị đuổi ở một trường công ».

Các tội trừng phạt ở các trường công học đệ nhị cấp ở Đông-dương nay định như sau này:

A Tội do các giáo chức chiếu theo quyền hạn trong trường định lấy:

1° Quở trách.

2° Làm thêm bài.

3° Phạt một số tiền có nguyên phần.

4° Không cho vào Hội đồng kỷ-luật.

B Tội do quan Học-chính tổng-trưởng hay quan Thủ-hiến bản xứ định theo từ-tư của ông Đốc trường học sau khi đã hỏi ý-kiến hội-đồng kỷ luật.

5° Đuổi tạm

6° Đuổi hẳn.

C. Tội do quan Toàn-quyền định theo như từ-tư của quan thủ-hiến bản xứ sau khi đã hỏi ý-kiến quan Học-chính tổng-trưởng.

7° Cấm dự cuộc kỳ thi lấy văn-bằng ở Đông-dương từ 1 đến 5 năm.

8° Buộc không cho học ở các trường công nào Đông-dương.

9° Cấm tạm hay cấm hẳn không được bổ dụng vào các công sở.

VẢI TRẮNG BÁN CHIẾU HÀNG

Nhà DEMANGE Hanoi có nhiều chúc bán trắng bán giá chiếu hàng:

một tấm 18m	4 20
một thước	0.24

Lại mở một phòng điện-thoại mới nữa. - Bắt đầu từ ngày 1er juin này, lại sẽ mở một phòng điện-thoại nữa ở Kiến-an. Đường điện-thoại này hợp cùng đường điện-thoại Hải-phòng. Đã sơn, Quảng-yên, Mạo-khê Uông-bí làm một.

Giờ mở cửa cũng như giờ nhà giấy thép.

Giá tiền nước thông đi các nơi có mỗi 3 phút đồng-hồ định như sau này:

Từ Kiến-an thông với Hải-phòng—Đồ-sơn — Quảng-yên — Mạo-khê — Uông-bí và các nơi ấy đến	0$ 10
Từ Kiến-an thông với Lạng-sơn và ở đấy về	0, 30
Từ Kiến-an thông với Bắc-ninh và ở đấy về	0, 20)
Từ Kiến-an thông với Đáp-cầu và ở đấy về	0, 20
Từ Kiến-an thông với Hà đông và ở đấy về	0, 20
Từ Kiến-an thông với Hải-dương và ở đấy về	0, 20
Từ Kiến-an thông với Hà-nội và ở đấy	0, 20
Từ Kiến-an thông với Nam-định và ở đấy về	0, 20
Từ Kiến-an thông với Phả-lạng-thương và ở đấy về	0, 20
Từ Kiến-an thông với Sơn-tây và ở đấy về	0, 30
Từ Kiến-an thông với Tam-đảo và ở đấy về	0, 30
Từ Kiến-an thông với Vĩnh-yên và ở đấy về	0, 30
Từ Kiến-an thông với Thái-bình và ở đấy về	0, 20
Từ Kiến-an thông với Hòn-gai và ở đấy về	0, 48
Từ Kiến-an thông với Cửa-ông và ở đấy về	0, 45
Từ Kiến-an thông với Sầm-sơn và ở đấy về	0, 31
Từ Kiến-an thông với Thanh-hóa và ở đấy về	0, 30
Từ Kiến-an thông với Vinh và ở đấy về	0, 45

Tại thư ký hòa xa — Đến 10 juin sở Xe-lửa Đông-pháp sẽ mở kỳ thi ở trường Bách-nghệ (Ecole Professionnelle) để tuyển lấy thư-ký phụ biện ngoại Hòa xa.

Ai muốn ứng thi phải có bằng Sơ-học tốt-nghiệp (certificat d'études primaires) mà tuổi từ 18 đến 25.

Đơn gửi tới phải gửi đến ông chánh phòng Bình-Toán (Chef de Service du Trafic et Mouvement de l'Arrondissement Nord des Chemins de fer de Yadoshine)

Tòa án Đại-hình. — Sáng hôm nay vào hồi 10 giờ, tòa án Đại-hình họp gặp thêm 16 bản ông bồi thẩm. Những người có tên sau này được gặp trùng:

Bồi thẩm thực thụ — MM. Lê-bá-Tước tức-lý nghị-viên ở Hải-dương, Đỗ-văn-Diễn, cai-khoán ở Phú-thọ.

Bồi thẩm dự khuyết. — MM. Lêvăn-Tuyen tức Nam-vinh, thầu khoán ở Hạ-long, Lê-văn-Phúc tội viên thành phố Hanoi.

HIỆU BÁO-CHẾ:

CHASSAGNE

59 Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ các thứ thuốc

DÙNG HỎI QUYỀN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở MÀY

3002

Ngạch học chính. — M. Phạm-v-Đan, giáo-học thì sai hạng bảy ở Hải-phòng, được nghỉ dưỡng bệnh một tháng, lĩnh cả lương, kể từ ngày 13 mai 1926 trở đi.

Người quan lại — M. Hoàng-văn-Qui, hàng-tá hạng ba Học trí (Phú-thọ) nay được tri-phẩm, người hàm hàm tâm viện điển-tịch (8.1) nay được thăng làm tri-huyện hạng ba.

Lời cảm ơn. Chúng tôi xin có lời cảm tạ các cụ các ông, các bà có lòng qui-hóa hoặc đưa đám, hoặc gửi cho đồ phúng-viếng phu-quân, thân-phụ, nội ngoại tổ-phụ chúng tôi là:

M PHẠM-XUÂN-GIẢNG

Biệu Thanh Quang

(sống thọ 72 tuổi)

mất ngày 22 mai và đã an táng ngày 24 mai tại địa-phận làng Mọe, gần nhất.

Trong khi bối-rối, tang-gia có nhiều điều sơ-suất, xin các cụ, các ông, các bà miễn-chấp cho.

Vị-trong-nhân: Mme Vve Thanh-Quang
16, Rue des Changeurs Hanoi

Cô-tử: Phạm-xuân-Tiến, Tuất, Sinh

Hôn-tử: Cao-thị-Mới

Nội-tử: Phạm-thị-Liêu, Bảo, Lượng

Nội tôn: Phạm-cao-Tuân

Ngoại tôn: Vũ-kim-Hàng, Chinh, Quy, thị-Cư, thị-Nương

đồng gia-quyến đồng bái tạ

Tòa án hình. — Phiên án ngày thứ năm hôm qua 27 Mai, tòa án hình đã xử những việc sau này:

Hai con ma men. — Ngày 23 novembre trước, hồi 12 giờ rưỡi trưa Trịnh-văn-Viễn là lính khố đỏ lẻ-tẻ trên chùa Thông sau khi chén bữa sáng say rồi, lăng thẳng đi chơi mát, khi tới chỗ làn ruộng kia, thấy một người đàn bà tên là Nguyễn-thị Bảo đương làm ruộng, thì thấy quyền gọi bắt phải lên để chực hỏi gì không biết. Ngờ đâu bà không biết tiếng nhau không đem tới. Thấy quyền quát tàn rằng nếu không lên thì gọi chết. Người đàn bà sợ hãi quá, phải đò lên, rồi chẳng biết đôi bên ngôn-ngữ với nhau thế nào, mà thấy quyền nọ cứ đánh người ta mãi. Người đàn bà thế cô, bỏ chạy kêu làng vào nhà một người tên là Nguyễn-thị-Viễn, thì mà người lính khố đỏ cố theo đuổi theo mãi cho tới đó để chực bắt bà mang nhà.

Tòa xét xong, khép người lính Trịnh-văn-Viễn phải một tấm tiền treo.

Cũng ngày hôm ấy, cái tin thằng ấy ở tòa qua được mấy phút, thì một người cai tên là Lê-văn-Thụy, cũng chẳng say khước, nhảy qua rào vào nhà một người đàn bà tên là Lê-thị-Lê, rồi chẳng biết làm sao, vơ cả quần đàn bà ấy và dập bông mất cái mâm đồng người ta đương đánh ở ngoài sân; rồi giằng mất một chiếc hoa tai bằng trái cẩn người đàn bà ấy.

Tòa xét xong, khép Lê-văn-Thụy phải hai năm tiền treo.

Án cấp — Người lính Severin (Charles Ernest) và Passé (Joseph Herval) lên án tối án cấp.

Nguyên là ngày 7 décembre trước, người tộ tên là Mesrano đi một chiếc xe đạp hiệu Terrot ở chân thang gác, để lên gác, khi xuống thì xe đã biến đâu mất rồi. Hỏ ở hỏi tứ-tung thì người ta nói rằng vừa thấy người lính tên là Séverin cưỡi một cái xe đạp ra. Tra xét mãi mấy hôm sau mới rõ ra rằng Séverin đã lấy trộm xe ấy, thừa tung ra, rồi đem gửi các bạn ấu mỗi người một nhánh. Các bạn đều vô tình không hề hề, duy có người lính tên là Passé thì biết rõ đầu đuôi mà cứ nhận gửi.

Tòa xét xong, khép Séverin phải 2 năm tù và Passé phải 6 tháng tù án treo.

Tòa Thượng-thẩm. — Hôm qua, tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này:

Giết nhân ngãi và con. — Phạm-đình-Thiện tức Thinh ở Hạng-hóa (Phú-thọ) có phải lòng một người đàn-bà tên là thị Chuột nhiều tuổi hơn nó và làm nghề chữa gầy dép, rồi kết tóc xe duyên vợ chồng, hiện đã đẻ được đến con lên 3 tuổi. Sau thì Chuột thấy nhân-ngãi bội tình bạc nghĩa mà sớm cưỡi vợ, đã nhiều lần đến sinh sự làm lối thói và đem trả đứa con. Phạm-đình-Thiện sợ thì Chuột làm lối thói thì việc hôn nhân không thành, mới thông-đồng với Ng-v-Bính và cho Bính lên tận nhà đẻ bại cả mẹ con thị Chuột. Một hôm đã bàn định đâu vào

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

ĐẠI CUỘC CHIẾU BÓNG

TẠI RẠP

CINÉMA PALACE HANOI

Từ thứ tư 19 đến thứ ba 25 Mai 1926

SA MAJESTÉ DOUGLAS

VUA DOUGLAS

Phim ảnh rất vui sầu đoạn. Vai suất trò

Mời độ nào bản-rạp chiếu phim ảnh « Bà chúa lên chồng » mà Douglas Fairbanck đóng trò, được các quý-khách vui lòng. Đến xem rất đông. Chắc thứ này, Douglas Fairbanck cũng sẽ lại được nhiều quý-khách đến xem vỗ tay khen như lần trước.

S.208

CÁC RẠP CHỚP BÓNG

Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh đóng các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng « Cinéma Tonkinois » 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có cho thuê chương trình rất đẹp, rất hay giá rất phải chăng

Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến.

3000

PHÒNG-THAM-BỆNH

của quan

Khoa Sác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ đã nhật đăng Bác-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tenon, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said tốt-nghiệp Paris.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt có các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — 17 —

CHUYÊN BỆNH: Các bệnh về mắt

KÍNH GIẤY LÀM-CHƯNG: Giá 1 $ 50

Phòng chẩm bệnh tại: ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

CHỮA bệnh số 235

3018.

Tiểu thuyết

Nam-Tống Phi-Long

— KHUYẾN-ĐỒ-MỤC dịch thuật —

Bấy giờ gia-quyến nhà các quan văn-võ triều-thần kéo nhau đến xem rất đông. *Triệu-khuông-nghĩa* đầu đội khăn thâm, mình mặc áo sa xanh, người ghê mũng-mỉm thêu, lưng thắt lưng vàng, quần đi đôi giầy da lằng đứng ở phía tả thái-lâu.

Còn *Hàn-tùng* thì đầu đội mũ tơ, mình mặc áo lụa vàng, lưng thắt giải thêu, quần đi đôi giầy da đen, trông cũng có vẻ nghiêm chỉnh, đứng ở phía hữu thái-lâu.

Đồng-nghĩa-phủ-thiên-hầu, tân-nhạc thì ở, có một người quản-giá đi ra truyền cho tân-nhạc, người thì thổi, người thì đánh, người thì gảy, người thì gõ, rồi có hai đứng thì-nữ thiếu niên đứng một bên tả một bên hữu lên ngồi trên đài.

Vị-tất thu-ấy trời cũng quả nắng nóng gắt, có trên trăng chói lên, thì thấy ở xa bụi có *Hàn-tùng* đứng, đầu đội mũ tơ, mình mặc áo sa, lưng thắt giải thêu, quần đi đôi giầy, cũng đứng ở phía bên tả thì thấy *Triệu-khuông-nghĩa* tướng mạo đường-hoàng, có vẻ đáng yêu, mới cầm quả cầu mà ném về phía *Triệu-khuông-nghĩa*.

Triệu-khuông-nghĩa tiếp được quả cầu, lại trả lễ sau cho với, rồi lại chấp tay cho bên ngực *Thanh-thông-mã*, thông dường đi về phía trước, theo bên tả mấy người của *Triệu-phủ*.

Bấy giờ *Hàn-tùng* đứng ở dưới lầu nhìn ngay như dại, ý ông là chớp mắt, mới nghĩ rằng: « Ông này ai cũng tưởng là người thường, ngờ đâu lại là *Hàn-phủ* thì thấy vậy, có phải tự-ý, giục *Hàn-tùng* lên trên rồi về *Hàn-phủ* đi cho khỏi phải tiết-lộ ra là *Hàn-thông* biết.

Hàn-thông nói giận mà rằng:

— Mệnh-lệnh của thánh-thượng lại không bằng một quan Hàn-mật sứ ho *Phạm* hay sao!

Nói xong, truyền cho tên người nhà tâm-phúc là *Lý-trí* mời con mấy thằng quản-gian mại-phục ở một nơi bí-mật, để định trong khi họ *Triệu* làm lễ nghênh-hôn thì đón đường mà cướp lấy lễ dẫn.

Có thám tử báo tin cho *Triệu-khuông-dẫn* biết. *Triệu-khuông-dẫn* bèn với *Trịnh-an-đặng*:

— Thằng thầy *Hàn-thông* nó mất mặt vì con, lại bỏ tiền ra, mời đàng lời giảng giải mà rằng:

— Lệnh vương-tử sau này cũng chẳng thiếu gì nơi vương-tướng, thì tất phải có tranh nhau thế, cho thêm tốn tiền khi.

Nói xong, tức khắc sai tướng ra đi. *Hàn-thông* xét bao nhiêu tiền lấy của *Lương-vương Tôn-huấn* lên ngồi hoàng-đế, tức là *Cung-đế*.

Khi các quan triều thần tang-hề vừa tuổi rồi, lại tôn bà *Bồ hoàng-hậu* lên làm hoàng-thái-hậu, để ra ngự triều mà định nghi quốc-chính.

Bấy giờ quan đình-hộ tỉ-lang là *Đàn-nghị* phụng mệnh sang nước *Nam-tường* đi hứa hàng. Hôm ấy trời đang nắng nực, vua *Nam-tường* định tiếp tự chiến ở cửa hãn.

Đột-nghị không ngờ mà rằng:

— Sứ-giả phụng mệnh đem tờ chiếu đến đây, qui quốc nếu phải giữ lễ cho tử tế. Nhân-thần nay tuổi đang sung tráng thì xin hãy đợi đến hôm khác, bấy giờ sẽ tuyên đọc vậy.

Vua *Nam-tường* nghe nói, lại phải sửa-soạn tiếp chiếu ở giữa sân. Khi tuyên-đọc tờ chiếu song, vua *Nam-tường* xét hạo thương tiếc, khoản-đãi *Đột-nghị* rất long-trọng.

Cách mấy hôm sau, có tin báo rằng *Lưu-quán* ở *Bắc-đẳng* kết liên với quân *Khiết-đan* để vào ăn cướp kỳ thế đang rất hăng-hái. Số thám-tử nghe rõ, giặt mình kinh sợ, họp các quan triều-thần, thương nghị mưu-kế.

Phạm chất tâu rằng:

— Quân *Khiết-đan* vào ăn cướp, sự thế tất rất nguy-cấp, chỉ có *Triệu-khuông-dẫn* mới có thể chống-cự nổi.

Bà thái-hậu khen phải, truyền gọi *Triệu khuông-dẫn* vào triều, gia phong cho làm chức điện-tiền kiểm-điểm kiêm-Bắc-nhị, để đem quân đi đánh giặc.

Triệu-khuông-dẫn tâu rằng:

— Tôi quân mới tập, các quan văn võ trong nước, nhân dịch nên càng sợ hãi thành-thành; nhân cái *Lương* ở Thiên-châu thì nên cho ở sơ lỗ hạ-thần cùng đi đánh giặc, thế là vẹn cả đôi bề vậy.

Bà thái-hậu nghe thế, tức thì ban chiếu gọi bọn *Triệu-khuông-dẫn* ở Thiên-châu về để cho cùng đi với *Triệu-khuông-dẫn*. *Triệu-khuông-dẫn* vâng mệnh, chọn ngày khởi-hành.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

... Ne me mettez pas en prison ! Voyez-vous, c'est une petite qu'on mettrait à même sur la grande route, va comme tu pourras, en plein cœur d'hiver, il faut avoir pitié de cette chose-là, mon bon monsieur Javert. Si c'était plus grand, ça gagnerait sa vie, mais ça ne peut pas, à ces âges-là. Je ne suis pas une mauvaise femme au fond. Ce n'est pas la lâcheté et la gourmandise qui ont fait de moi ça J'ai bu de l'eau-de-vie, c'est par misère. Je ne l'aime pas, mais cela étourdit Quand j'étais plus heureuse, on n'aurait eu qu'à regarder dans mes armoires, on aurait bien vu que je n'étais pas une femme coquette qui a du désordre. J'avais du linge, beaucoup de linge Ayez pitié de moi, monsieur Javert !

Elle parlait ainsi, brisée en deux, secouée par les sanglots, aveuglée par les larmes, la gorge nue, se tordant les mains, toussant d'une toux sèche et courte, balbutiant tout doucement avec la voix de l'agonie. La grande douleur est un rayon divin et terrible qui transfigure les misérables. A ce moment-là, la Fantine était redevenue belle. A de certains instants, elle s'arrêtait et baisait tendrement le bas de la redingote du mouchard. Elle eût attendri un cœur de granit ; mais on n'attendrit pas un cœur de bois.

— Allons ! dit Javert, je t'ai écoutée. As-tu bien tout dit ? Marche à présent ! Tu as tes six mois ; le Père éternel en personne n'y pourrait plus rien.

A cette solennelle parole *le Père éternel en personne n'y pourrait plus rien*, elle comprit que l'arrêt était prononcé Elle s'affaissa sur elle-même en murmurant :

— Grâce !

Javert tourna le dos.

Les soldats la saisirent par les bras.

Depuis quelques minutes, un homme était entré sans qu'on eût pris garde à lui Il avait refermé la porte, s'y était adossé, et avait entendu les prières désespérées de la Fantine.

Au moment où les soldats mirent la main sur la malheureuse, qui ne voulait pas se lever, il fit un pas, sortit de l'ombre, et dit :

— Un instant, s'il vous plaît !

Javert leva les yeux et reconnut M. Madeleine. Il ôta son chapeau, et saluant avec une sorte de gaucherie fâchée :

— Pardon, monsieur le maire...

Ce mot, monsieur le maire, fit sur la Fantine un effet étrange. Elle se dressa debout tout d'une pièce comme un spectre qui sort de terre, repoussa les soldats des deux bras, marcha droit à M. Madeleine avant qu'on eût pu la retenir, et le regardant fixement, l'air égaré, elle cria :

— Ah ! C'est donc toi qui es monsieur le maire ! Puis elle éclata de rire et lui cracha au visage.

M. Madeleine s'essuya le visage, et dit :

Inspecteur Javert, mettez cette femme en liberté.

Javert se sentit au moment de devenir fou. Il éprouvait en cet instant, coup sur coup, et presque mêlées ensemble, les plus violentes émotions qu'il eût ressenties de sa vie. Voir une fille publique cracher au visage d'un maire, cela était une chose si monstrueuse que, dans ses suppositions les plus effroyables, il eût regardé comme un sacrilège de le croire possible. D'un autre côté, dans le fond de sa pensée, il faisait confusément un rapprochement hideux entre ce qu'était cette femme et ce que pouvait être ce maire, et alors il entrevoyait avec horreur je ne sais quoi de tout simple dans ce prodigieux attentat. Mais quand il vit ce maire, ce magistrat, s'essuyer tranquillement le visage et dire : *mettez cette femme en liberté*, il eut comme un éblouissement de stupeur ; la pensée et la parole lui manquèrent également ; la somme de l'étonnement possible était dépassée pour lui. Il resta muet.

Ce mot n'avait pas porté un coup moins étrange à la Fantine. Elle leva son bras nu et se cramponna à la clef du poêle comme une personne qui chancelle. Cependant elle regardait tout autour d'elle et elle se mit à parler à voix basse, comme si elle se parlait à elle-même.

En liberté ! qu'on me laisse aller ! que je n'aille pas en prison six mois ! Qui est-ce qui a dit cela ? Il n'est pas possible qu'on ait dit cela. J'ai mal entendu. Ça ne peut pas être ce monstre de maire ! Est-ce que c'est vous, mon bon monsieur Javert, qui avait dit qu'on me mette en liberté ? Oh ! voyez-vous ! je vais vous dire et vous me laisserez aller. Ce monstre de maire, ce vieux gredin de maire, c'est lui qui est cause de tout. Figurez vous, monsieur Javert, qu'il m'a chassée ! à cause d'un tas de gueuses qui tiennent des propos dans l'atelier. Si ce n'est pas là une horreur ! renvoyer une pauvre fille qui fait honnêtement son ouvrage ! Alors je n'ai plus gagné assez, et tout le malheur est venu. D'abord il y a une amélioration que ces messieurs de la police devraient bien faire, ce serait d'empêcher les entrepreneurs des prisons de faire du tort aux pauvres gens Je vais vous expliquer cela, voyez-vous. Vous gagnez douze sous dans les chemises, cela tombe à neuf sous, il n'y plus moyen de vivre. Il faut donc devenir ce qu'on peut. Moi, j'avais ma petite Cosette, j'ai bien été forcée de devenir une mauvaise femme. Vous comprenez à présent que c'est ce gueux de maire qui a tout fait le mal...

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

...Ông đừng bỏ tù tôi, tội-nghiệp. Ông xem đây. Ông bỏ tù tôi tất là ông làm cho con bé con tôi phải ra đường cái, đi đâu thì đi, đương giữa mùa đông rét-mướt thế này, tội-nghiệp. Ông *Javert* nhân-từ ơi. Giả-sử nó lớn một chút nữa thì còn bảo nó kiếm được tiền nuôi lấy miệng, nhưng nó còn bé-dại đã biết gì đâu. Thưa ông tôi vốn không phải là một con hư-xấu gì. Tôi đến nỗi này thật không phải là tại hay ăn làm biếng. Tối mà đâm ra uống rượu cũng vì cái cực-khổ. Tôi có ưa gì rượu đâu, nhưng uống vào nó say mềm đi không biết gì nữa, ngày xưa lúc tôi còn được sung-sướng, ai mở tủ tôi ra mà xem thì biết rằng tôi không phải là một đứa đỏm-đang mà lại không có ngăn-nắp đâu. Bấy giờ tôi có đồ mặc trong, có nhiều đồ mặc trong. Vậy thì xin ông thương đến tôi cùng, ông *Javert* ơi.

Fantine kêu-van như thế, ngồi gẫy gập người làm đôi dưới đất, khóc nức khóc nở, nước mắt dàn-dụa, ngực thì hổ-hểnh, hai tay vặn lại với nhau, họ thì tiếng ho khan mà ngắn, cứ lầm-bầm kêu mãi như đứa sắp chết. Phàm trong lòng người ta mà có sự gì khổ-thống, nó hay hiện ra nét mặt, tự hồ một cái quang-tuyến trên trời chiếu xống, làm cho đời hẳn được tướng-mạo những kẻ khốn-nạn. Trong lúc ấy, *Fantine* lại hóa ra như đẹp lồ-lộ. Nàng vừa van-lạy, thỉnh-thoảng lại nín lặng đi một lát, ôm lấy gấu áo chào của anh mật-thám kia mà hôn một cách thiết-tha. Giả-sử cái lòng anh ta mà bằng đá thì chắc cũng phải chuyển, nhưng ai mà dung nổi cho được một tấm lòng bằng gỗ. *Javert* nói :

—Thôi ta nghe mi rồi. Nếu mi nói đã hết lẽ, thì đứng dậy đi đi! Mi phải chịu sáu tháng. Bây giờ thì dẫu đứng Cha-chung Đời-đời (Thiên-chúa) thân-hành giáng thế mà gỡ cho mi cũng không được nữa.

Fantine nghe đến cái câu tận-từ: *Cha-chung Đời-đời thân-hành giáng thế cũng không gỡ được*, thì hiểu rằng *Javert* đã nhứt-quyết. Bèn đề mình ngã sụp xuống đất mà lầm-bầm rằng:

—Tha cho tôi!

Javert quay lưng. Bọn lính cảnh-sát nắm lấy tay người khổ-nữ. Giữa lúc ấy thì xẩy ra một việc không ai ngờ.

Số là mấy phút đồng-hồ về trước, đã có một người vào trong phòng giấy mà không ai biết, vào rồi thì sẽ đóng cửa lại, đến ngồi tựa lưng một xó, nghe được hết những lời kêu-van thảm-thiết của ả *Fantine*.

Cho nên giữa lúc bọn lính túm lấy người đàn-bà khổ sở, kéo nó dậy mà nó cứ ngồi ỳ đó, thì người ngồi trong tối nhô ra mà rằng:

—Xin các thầy hãy khoan một lát!

Javert ngước mắt lên thì nhận ra là ông *Madeleine*. Y bèn cất mũ mà chào ông một cách ngượng-nghịu, dường như hơi bất-như-ý.

—Quan thị-trưởng! xin ngài tha lỗi. . .

Fantine nghe nói quan thị-trưởng thì đang ngồi thụp bỗng đứng phắt, chẳng khác gì ma hiện ở dưới đất mà lên vậy, hai tay đẩy mấy người lính cảnh-sát ra, chưa ai kịp giữ, nàng đã đi thốc đến tận trước mặt ông *Madeleine*, trợn mắt nhìn ông, rồi hoảng lên mà nói :

—A! Vậy ra chính mi là quan thị-trưởng!

Nói thế rồi cười khanh-khách lên, rồi nhổ vào mặt ông một cái. Ông *Madeleine* điềm-đạm lấy *mù-soa* lau mặt đi mà rằng:

—Ông thanh-tra *Javert*, xin ông tha người đàn bà này ra.

Javert nghe trong mình tưởng dễ hóa điên lên mất. Trong một thời-gian nhỏ-mọn ấy bao nhiêu cảm-tình xúc-động hơn cả từ thủa sinh ra đến giờ chưa từng được thấy, nó đã dồn nhau mà làm cho chướng-giật tâm-thần anh ta trong một giây-phút. Mắt nom thấy một con đĩ nhổ vào mặt một ông thị-trưởng, sự ấy rất là ngược đời, đến nỗi anh ta những tưởng-tượng ra rằng có thể có được cũng đã cầm như phạm một đại-tội, như là nhạo-báng sự gì rất thiêng-liêng vậy. Nhứt-diện thì anh ta lại trộm nghĩ, con đàn-bà này là đứa như vậy, ông thị-trưởng kia có lẽ đã là người như vậy, thì cuộc xô-xát này chẳng qua cũng là vỏ quít dầy móng tay nhọn chi đây, chứ cũng không có gì mà lạ. Nhưng khi anh ta thấy ông thị-trưởng đó, ông quan có quyền thẩm-phán trong một xã đó, điềm-nhiên chùi mặt đi mà nói rằng: *Phải tha người đàn-bà ấy ra*, thì anh ta rụng-rời, ngỡ là ù tai quáng mắt chứ không thể sao tin rằng sự thật. Anh ta không biết nghĩ làm sao, không biết nói thế nào; cái giới-hạn quái-ngạc của anh ta đến đó là quá rồi. Anh ta như câm như lặng, không nói sao cả.

Nàng *Fantine* nghe câu chuyện cũng giật mình không kém. Bèn giơ cái cánh tay trần lên mà vin lấy cái thìa-khóa lò sưởi, như thể một người chóng mặt sợ té nhào vậy. Rồi thì nàng đưa mắt nhìn quanh một lượt mà nói thầm như thể nói một mình rằng:

—Tha! Tha cho ta đi! Ta không phải vào ngồi tù trong sáu tháng! Ai nói như vậy đó? Chắc rằng ta ù tai nghe lẫn. Chứ không có thể nào lời ấy lại là lời của cái thằng thị-trưởng ác-bạo kia. Hay là ông đó, ông *Javert* tối nhân-từ hỡi, ông bảo rằng tha cho tôi đó phải chăng? Trời hỡi, ông xem đo. Tôi xin nói thế này rồi ông tha cho tôi đi nhé. Cái lão thị-trưởng hung-ác nay, cái lão thị-trưởng đều-giả này, ấy trăm nỗi vì lão mà ra cả. Ông nghĩ xem, ông *Javert*, nó đuổi tôi đi đấy, ông ạ. Mà nó đuổi tôi đi là nó cả nghe một lũ những con mẹ xấu mồm xấu miệng, làm trong xưởng nó. Ông thử tính xem có nên gớm mặt nó không! Một người bần-nữ như tôi, công-việc hết sức làm cho trọn phận-sự, mà nó nỡ đuổi tôi đi đó! Tôi bị đuổi, kiếm chẳng đủ, cho nên mới đâm ra cái kiếp nhục-nhằn. Tiện đây tôi xin nói, có một việc cải-lương, các quan bên cảnh-sát thật là nên làm, là phải ngăn-cấm những quân thầu-khoán các nhà tù đừng để cho nó làm thiệt-hại những nhà nghèo nữa. Để tôi xin phân-giải ông nghe. Như những thứ áo *sơ-mi* trước kia đương làm mỗi ngày mười-hai xu, tự dưng hạ xuống mỗi ngày còn được có chín xu, thì sao cho đủ ăn được. Cho nên túng phải tính, miễn là sống thì thôi. Như tôi đây có đứa con mọn, cho nên bất-đắc-dĩ phải hóa ra một con chẳng ra gì. Nói thế thì bây giờ ông đã hiểu rằng bao nhiêu tai ách do cái lão thị-trưởng ăn-mày này làm ra cả...

(Còn nữa)

LỜI ĐÀN BÀ

Lòng nham-hiểm

Vì sự cạnh-tranh ở đời hăng-hái thái quá, mà sinh ra lòng nham-hiểm, người ta ai cũng hiểu lòng nham-hiểm là xấu, là hại nghĩa đoàn thể với nhau, nhưng khi đã vì dục vọng, làm sao cho lợi mình, thì phải mưu toan đánh đổ các cái làm ngăn trở công việc của mình, nhiều bậc cái độc quyền mới về ay mình mà được tự do hành động, người có thất bại, mình mới đắc thắng, người có nghèo đi mình mới giàu thêm, biết đặng buổi nào, có hay miết đã, bao giờ rẫy ri lại sẽ có buông tha, đai đề cái lòng nham hiểm là như thế cả, vậy thì ở đời té ra chỉ xâu xé lẫn nhau, chỉ có lợi dụng nhau, chớ không còn chi chi là tình nghĩa nữa mà tình nghĩa không còn, phỏng có bền bỉ lâu dày đặng chăng? cho nên sách xưa có câu: kiến lợi tư nghĩa, thấy lợi thì phải nhớ lại nghĩa, có nghĩ trước sau [illegible] mới không đám manh tâm vì sự [illegible] độc, còn như chăm chăm về chủ nghĩa dụng lợi, thu tóm vơ vét cho đầy túi tham, chỉ cho hại tàn hại thương sinh, tinh-thần cũng vì đó mà bao mòn khô nhọc; nếu dụng tâm về đường đạo đức thì không phải lo nghĩ vì mưu thần chước quỉ có phải càng làm càng thấy trong mình khoan khoái không? dẫu về đường vật chất có bó buộc mà sự bó buộc còn dễ chịu, chớ như theo bỉ khuối lạc về vật chất thì sự cầu không bao giờ chán, vì như được cái này lại trông cái nọ, có một lại muốn ra mười, như thế cũng là khổ tâm phiền não lắm chứ, mà kết quả chỉ làm đầy tớ cho cái xác thịt một đời, nỡ quên bẵng cái tiếng mỉa mai của muôn nghìn người trông vào xung quanh mình.

Có một lẽ tự nhiên giữa đời hay hơn hết là không bao giờ việc gì mà dấu cũng ai được lâu; không bao giờ lòng nham hiểm mà không có ngày hại lộ bao giờ cái đó hình như con tạo-hóa cũng dự toán mà sắp đặt trước, không muốn cho kẻ chứa lòng nham hiểm mà được cứ kín đáo mãi mãi, để cho nhiều kẻ khác phải sa đọa cái hầm của một người, cho nên có lắm việc trắng cũng lên, mà hại cũng to. Sách có câu: cư thâm họa diệc thâm, lại có câu: lòng xảo phản chuyết, ấy đó mới thực là tỏ rõ cho người ta biết ở đời không nên quá làm việc nham hiểm mà hại mất việc lành, tiếc thay những người không biết giám giới, không biết thể theo lòng trời.

Đạm-phương nữ-sử

DƯ LUẬN

Một cách khuyến-khích sự học chốn nhà quê rất công-hiệu

Các nơi tỉnh thành thì sự học đã khá mở mang, mà các chốn thôn quê hẻo-lánh thì sự học lại rất là chậm chạp, nhà nước tuy hết lòng lo mở mang sự học cho dân, mà dân trí vẫn kém hèn ngu dốt.

Nước nào cũng dĩ-dân vi-bản, mà dân ngu dốt, thì nước hay sao được, giỏ sao được, tất cũng phải theo trình độ dân-trí mà chịu kém hèn.

Sự học của dân nhà quê cần phải khuyến-khích nhiều, mà lại cần phải khuyến-khích nhiều hơn là ở những nơi thành-thị.

Vì rằng: ngay như ở xứ ta cũng vậy, người nhà quê nhiều hơn người thành-thị, kể có gấp ngàn gấp vạn, thế mà chỉ riêng người thành thị được học thôi, thì mong sao cho toàn quốc dân có tấn-tới được.

Cả một cái áo mà chỉ chăm nom sửa sang có vài cái giải thì mong sao cho cái áo đẹp được, khéo được.

Vậy nên vấn-đề dạy học cho lũ thiếu-niên thôn-quê tưởng cũng là một vấn-đề rất quan-trọng to tát trong các chương trình khai-hóa của chánh-phủ đấy.

Chánh-phủ vẫn sẵn lòng lo việc học cho thôn quê, nào là mở trường tổng này, mở trường huyện nọ, nào là đặt kỳ thi sơ-học yếu-lược khắp các tỉnh, các phủ, các huyện, các châu.

Tuy thế mà ở chốn thôn-quê đã mấy người học thông, tinh giỏi, chẳng qua chỉ một vài người có cái hy-vọng ra làm tổng-lý thì mới cố công cố sức cho đến khi dịch nổi cái tờ, làm nổi cái tính mà thôi.

Sự học ở nhà quê sở dĩ không tấn tới, là cũng vì ở nhà quê họ không có hy-vọng gì về sự học, chẳng qua đi cày lại hoàn về đi cày, học năm nào thiệt năm ấy, chẳng thà cứ cắm đầu làm lụng cố làm giàu còn hơn.

Nào họ có biết đâu rằng học để mở-mang tâm trí, tăng sao phẩm giá con người lên.

Cũng gián hoặc có người muốn học cho đến biết, thì tranh đổi cái khó nó bó cái khôn.

Ở thành-thị mà sở dĩ sự học chóng mở-mang, nhân tài ngày thêm tiến, cũng là nhờ về sự khuyến-khích tự-nhiên; trông thấy người ta đi học giám bẩy năm được ra ông thông ông ký, tòa nọ sở kia tại mình cũng phải cố để được thế, một người cố học, trăm nghìn người cũng đua nhau nhau cố học, thành ra không cần phải khuyến khích mà tự khắc ai ai cũng ham học thích học học để mong đỗ kỳ này kỳ khác trở nên ông nọ thầy kia.

Về sự học chữ tây, ở chốn thôn quê đã mấy ai được đỗ đạt, được danh-giá được sang sướng gì, chẳng qua chỉ học được ít nào thì rồi cứ ở xó nhà mãi cũng lại quên mất ít nhiều, vì thế nên họ ít đua nhau đi học, ý họ đã không thích học thì dù có thúc dục nữa cũng là không công hiệu gì.

Vậy phải kíp tìm cách khuyến khích cho thiếu niên nhà quê ham học; phải theo ý sở nguyện của họ mà tìm cách khuyến khích mới công hiệu được.

Chẳng nói thì ai cũng rõ cả: nhà quê họ chỉ ham ngôi ăn chốn ngồi, chỉ gà mà lợn, mà cũng vì lòng ham danh giá của họ, nên họ thường chẳng quản khuynh gia bại sản để tranh nhau mua bán xin sửa nọ, mất trâu mất ruộng đi lễ mua trưởng mua lềnh.

Họ tranh nhau ra chánh tổng, lý-trưởng, phó-lý, trương-tuần cũng chẳng qua cũng chỉ vì ham ngôi ăn chốn ngồi, nên thất cơ lỡ vận.

Vậy xin nhà nước thể cái sở nguyện của dân nhà quê mà nghị-định rằng phàm năm sau đây, hễ ai không có bằng sơ học yếu lược, thì không được ứng cử lý-trưởng, mà hễ ai không có bằng cơ thầy thì không được ra ứng cử chánh tổng, người ra ứng cử lý-trưởng mà có bằng sơ học yếu lược, hoặc ứng cử ra chánh tổng mà có bằng cơ thầy thì miễn cho lệ sát hạch, cũng vừa là một cách giảm bớt cái tệ những lạm của quan tham.

Lại xin định rằng chỉ những người nào có bằng sơ học yếu lược, thì mới được ra hàn lý-trưởng, mà người nào có bằng cơ thầy, thì mới được ra bàn chánh tổng.

Thể-lệ bàn đây không dám mong thi hành ngay, vì thi-hành ngay sao được, nhưng cũng xin nhà-nước định đặt sẵn, và thông tư cho các chốn nhà quê để họ liệu lo cho con em họ ngay từ bây giờ mới kịp được.

Nhưng ngay từ bây giờ hãy xin nhà-nước ra lệ cho các làng nhà-quê nên rành thứ vị ngôi ăn chốn ngồi cho những thiếu niên trúng tuyển kỳ sơ-học yếu-lược được đứng-đủ với xã đoàn trương-tuần, kỳ cơ-thầy được đứng-đủ với lý-trưởng, cách này cũng là để khuyến-khích người nhà-quê cố học, chớ nhau vào chốn khoa trường hơn là tranh-dành nhau tổng lý, giỏi ra tổng lý đã đành, dốt cũng tranh dành cậy-cục ra cho được tổng lý, khuynh gia bại sản, thiệt riêng cho họ đã đành, lại còn hại lây cho cả làng nữa. Tuật thế người đứng mãi chịu cho cho đến tai phải nhịn, phải giỏi mới mong ích lợi cho dân được, thế mà phần nhiều thầy lý chẳng biết chữ nghĩa lý sự là gì, khi sát hạch thì chỉ đứng nên bao đám to[illegible] tờ giấy, lúc cũng cố thi gởi cho người này, bao cho người kia để được đa số phiếu bầu; cây cạ thế cạnh tranh thế, chớ có tưởng rằng họ chủ ý ra làm việc cho làng để mong mưu ích cho làng đâu, nhưng chính là họ ra thế để lấy ngôi ăn chốn ngồi trong dân làng họ đấy thôi.

Dân nhà-quê họ ham ngôi ăn chốn ngồi như thế, thì còn khuyến-khích gì cho họ mầu nhiệm hơn là đặt cái lệ định ngôi ăn chốn ngồi trong làng cho họ, nhà-nước cũng không thiệt thòi gì. Mong mỏi thay!

Bạch-ngọc-Khuê

DELEULE & DETOUILLON
76, Phố hàng Trống, Hanoi

Qui-khách nên mua những xe-đạp tốt, giá hạng mà giá lại rẻ không đâu bằng

XE-ĐẠP TERROT	
Thượng hảo hạng	62$00
Hạng đi đường xa B.	52.00
Hạng đi đường xa A.	50.00
XE-ĐẠP ALCYON :	
Thượng hảo hạng	60.00
Hạng đi chơi	52.00
Hạng đi đường xa	48.00
XE-ĐẠP « DRAGON D'OR »	46.00

3036

茂 MAO-SENG 盛
57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

« Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3013 — MẬU THỊNH kính cáo.

Hiệu kim-hoàn
[illegible]
HOÀNG-QUANG-THIỆN
Bijoutier
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chổ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đúng tuổi. Các ngài chiếu-cố lại sắm sửa, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì. 3082

CUỘC THI Ô-TÔ TRUNG-BẮC KỲ

Hà-nội - Huế khứ hồi

1.300 km. trong 25 giờ 12 phút

(Đổ đồng một giờ 52 km. 240)

(Kể cả những lúc qua phà, lúc đỗ, và lúc lấy nước và dầu xăng)

Đó là cái thi giờ đã công nhận cho một cái xe Berliet 12 mã lực

3089

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẠP DỊCH PHÁP-VĂN

Dévouement filial

Les sœurs Michaud qui végètent au hameau perdu de la Vermanche, dans le département du Cher, sont aveugles de naissance, toutes deux.

Sous leur vieux toit de paille, sur leur sol de terre battue, elles ont commencé, dès l'enfance, à travailler comme de bienfaisantes petites fées. Pendant que leurs parents labouraient la terre cultivaient le verger qui les faisait tout juste vivre, elles arrivaient, à force de volonté à tenir propre le ménage et même à préparer les repas: en ce temps là, qui fut pour elles le temps prospère de la vie, tout reluisait dans la chaumière, sur les pauvres meubles bien cirés, les moindres objets s'alignaient dans un ordre minutieux.

Quand les voisins s'ébahissaient de voir les choses si bien rangées, les petites filles naïvement répondaient: «Eh! si nous n'avions pas soin de remettre nos affaires aux mêmes places, comment les retrouverions nous après, puisque nous n'y voyons pas?»

La famille ainsi vivait presque heureuse, quand il y a une dizaine d'années le père mourut laissant le verger à l'abandon, laissant la mère épuisée de travail et à demi-infirme. A ce moment on pensa bien faire. à la mairie du plus prochain village, en offrant de placer la veuve dans un hôpital, mais l'idée de se séparer de leur vieille mère jeta les deux sœurs aveugles dans un désespoir affreux:

« Plus tard, supplièrent-elles, plus tard, s'il le faut absolument, laissez nous d'abord essayer de vivre ensemble, nous ferons tout ce que nous pourrons

Et quand je vais dire ce qu'elles ont fait, vous croirez entendre un conte embelli à plaisir

Elles ont appris à filer de la laine, et en prolongeant leurs heures d'études jusqu'au milieu de la nuit, bien entendu sans avoir besoin de lumière elles sont aussi parvenues à apprendre à coudre assez bien pour gagner quelque argent, avec de l'ouvrage confié par les bonnes âmes d'alentour. Elles ont appris à laver le linge, s'asseyant au lavoir à côté d'une voisine obligeante qui les avertit si c'est assez propre, ou bien s'il faut frotter un peu plus.

Dans les commencements, elles possédaient une chèvre dont le laitage composait d'ailleurs, avec du pain leur presque seule nourriture, et la vieille maman avait encore la force de la mener paître le long des routes, tout en ramassant du bois mort pour le feu des veillées. Puis la pauvre veuve est devenue en enfance, gardant l'envie de s'en aller comme autrefois sur les chemins, à la grande inquiétude de ses filles qui n'osaient plus perdre le contact de ses robes: « Mon Dieu, disaient-elles, si elle s'égarait, si elle allait choir dans quelque fossé Comment ferions nous pour courir à sa recherche puisque nous n'avions point d'yeux. Aujourd'hui, cette crainte n'est plus, car la mère est alitée, et elle est devenue aveugle à son tour. Et les deux sœurs redoublent de tendresse pour celle que jamais elles n'ont vue et qui ne peut plus les voir. Elles redoublent de travail aussi afin de lui procurer tout ce qui peut adoucir son déclin. Elles s'ingénient à la distraire elles s'évertuent à la tenir bien propre, et, détail qui me semble adorable, quand il s'agit de la changer de linge, elles font chaque fois pieusement chauffer la pauvre grossière chemise à la flamme de quelques branches mortes ramassées à tâtons dans les bois.

Jamais elles n'ont demandé l'aumône, jamais on n'a entendu sortir de leur bouches un murmure ni une plainte.

Au milieu de leur éternelle nuit, tâtonnant sans cesse et cherchant avec leurs mains, elles ont une douceur toujours égale et une sorte d'inaltérable contentement.

Pierre Loti

Tấm gương hiếu thảo

Hai chị em cô Michaud, sống thừa ở thôn Vermanche, khuất nẻo, trong quận Cher, từ lúc mới đẻ đã bị lòa rồi.

Từ khi bé, hai chị em ở chỗ nhà tranh, nền đất, đã chịu thương chịu khó hết sức làm lụng hết sức như mấy cô tiên con vậy. Khi cha mẹ còn lấm tay bùn gồng cái vườn nhỏ hoa lá vừa đủ nuôi nhà thì hai chị em hết sức cố gắng, cũng lo xếp nhà cửa được riêm rúa, và trông nom cả việc cơm nước nữa, về hồi ấy, là hồi trong nhà làm ăn thịnh vượng, nhà cửa lúc nào cũng sạch như gương, bàn ghế đánh sáp bóng lộn, các đồ vặt vãnh thường dùng bày biện có hàng lối chỉnh-tề lắm.

Những người láng giềng thấy nhà cửa xếp đặt ngăn nắp được như thế, ngạc-nhiên mà hỏi, thì hai chị em trả lời một cách ngớ ngẩn như vầy: «Các ông các bà thử nghĩ xem nếu các đồ đạc chúng tôi lấy đâu không để vào chỗ, thì đến khi muốn dùng chị em tôi mù lòa, có trông thấy đâu mà tìm được»

Cảnh gia-đình nhà ấy, cũng gọi là kể là sung sướng, chẳng may, mươi năm trước đây, cha già quy tiên, vườn được bỏ hoang, còn bà mẹ già vì làm lụng vất vả quá nên cũng gần bại liệt. Khi ấy giờ, ông xã trưởng gần đấy có bàn cho mẹ già sang nhà thương, song hai chị em nghĩ đến nông nỗi phải xa cách mẹ già lấy làm khổ não quá: «Xin hãy khoan, xin để khi nào thật là cần thiết vạn bất đắc-dĩ; xin hãy để cho mẹ con tôi thử tìm cách nuôi nhau xem đã; chúng tôi đành bữa rau bữa cháo cho qua ngày!»

Tôi có kể chuyện hai cô ấy cho các ngài nghe, thì tôi chắc rằng các ngài ngờ tôi tô điểm câu chuyện cho hay đấy thôi.

Hai chị em bèn tập đánh sợi, và dần dần cứ tập việc mãi đến nửa đêm, không phải lo tốn kém đến dầu cái ấy đã đành rồi, họ được nghe khâu được những người vùng chung quanh có lòng tốt giao cho công việc làm, cho nên cũng kiếm được ít tiền. Lại đi giặt quần áo, ngồi cạnh một người bạn tốt bảo họ cho biết vò đã sạch chưa, hay còn phải vò thêm chút nữa.

Lúc đầu, còn nuôi được một con dê lấy sữa để ăn với bánh, [illegible] sống đủ no, mẹ già hai cô lúc trước còn đi được đem dê chăn ở bên cạnh đường đi, vừa nuôi [illegible] đồ sưởi. Sau rồi bà ta thành ra lẩn thẩn, cứ muốn đi lang thang ở ngoài đường, hai cô lấy làm lo lắm không dám rời vạt áo mẹ ra một lúc nào. Chị em thường nói với nhau rằng: «Trời ơi! Nếu mẹ ta lạc, hay là sa chân xuống một cái hố, thì khổ chưa! mà mãi chị em ta thế này thì làm thế nào mà tìm cho được. Đến bây giờ, thì không phải lo điều ấy nữa, vì mẹ già bại liệt, không nhích khỏi giường, lại phải thêm cái nông nỗi lòa nữa! Lòng yêu mến đối với mẹ già của hai cô lại tăng hơn, mẹ già mà con chẳng được trông thấy bao giờ, mà mẹ già thì từ giờ cũng không trông thấy con nữa. Chị em lại làm lụng siêng năng hơn xưa để mua thêm được đồng quà tấm bánh phụng dưỡng mẹ già. Tìm hết cách làm vui mẹ già, trông nom sự ăn mặc cho sạch sẽ, mỗi khi thay quần áo cho, thì đốt mấy cành cây tự tay mình đã sờ soạng mà nhặt được ở trong rừng mang hơ quần áo đã.

Chưa có bao giờ ai thấy chị em mở mồm xin ai cái gì, cũng chưa từng ai thấy lằm bầm hoặc phàn nàn số phận bao giờ. Hai chị em sống thừa [illegible] đất, hai [illegible] cả đời, [illegible] vẻ ôn hòa, và vẫn [illegible].

Lưu-văn-Phụng

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Hồng nhan bạc mệnh

Đêm hè thanh vắng, khi viêm nhiệt nung nấu khách Hà-thành, gốc cây gìa gió khéo trêu như chia trách gì ai. Trên một con đường vắng vẻ ít kẻ qua lại, nhưng là một chỗ cạnh bờ mát mẻ cây cối um tùm, thỉnh thoảng lại được cơn gió thổi qua như phản lại với sự nóng nực mùa hạ.

Dưới mồ nước trong xanh nhất một mắc quanh có chẳy róc rách. Bỗng nhiên ngọn đèn điện soi tỏ vào mặt một đôi giai nhân đương thơ thẩn dưới bóng giăng suông. Ấy là ai? Ấy là một cậu học-sinh trường nào đó trông người ra bộ phong nhã, nẩn nà khôi ngô, tuổi chừng đôi mươi có lẽ dáng điệu trông ra người đứng đắn, con nhà nề nếp, tai tóc; bọn tu mi [illegible] nơi sinh kịp, với một người con gái tuổi độ hai mươi hai, mặt hoa da phấn, dẫu tây thi thuở xưa cũng khó bì sánh kịp — dáng người thùy mị [illegible] trang song nét mặt có vẻ buồn dầu lo sợ mà chẳng [illegible] nhiên đương cùng nhau than thở nỗi niềm. Chợt có một cậu độ 12 13 tuổi đi xe đạp đến, tất tả nói không ra hơi. Cô con gái không đợi cho nó, liền hỏi cậu bé rằng:

— Có việc gì mà em đến đây thế·

— Thưa chị tuần lễ nữa thì sắp tới, số là con mụ Cả B[illegible] dắt ông Kim-tuấn nó đến mách với đức thầy chị đi mất vợ sáng hôm nay rồi và đòi lại số 200$ cia.

— Thế đi có nói gì không?

— Có, đi thấy thế sửng sốt, nhất ệch, gọi em lại quát tháo mẹ bảo em. Dù sao mưa đưa chị đi đâu và bắt em phải đi tìm, nếu không thì đừng về.

— Vậy sao em biết chị đến đây mà tìm?

— Lúc trưa chị đến chơi, có bỏ quên hộp giấu, em mở thấy bức thư, em cầm xem thấy anh đây hẹn chị đến tối ra chỗ này nói truyện

-Lúc này nàng đương cầm sợ có ý lo sợ.

— Thế đi có biết thư ấy không?

— Thưa chị, lúc em xem không có đi ở đấy. xem xong em đặt đi ngay. B[illegible] vậy em biết chỗ này mà ra đây tìm chị, chị nên về đi không thì thầy em cũng đến phải [illegible] gánh sữa (tới đây đó cậu hát câu tâm tình...)

..Số là trước kia cha nàng cũng làm việc quan, vẫn gọi ông Hàn Ông lấy hai bà, bà cả sinh được một giai một gái. Một giai là cậu bé vừa nói tên là cậu Hoàn, một gái là cô con gái ấy tên là Thoa Tính cô Thoa chuẩn thuận không như những kẻ buôn phấn bán son nuôi mẹ già Năm lăng đỗ tốt nghiệp được bổ dạy vào trường nữ-học Linh [illegible] tui cha nàng khuất núi. Còn ba mẹ con vò dị quẻ. Một tay nàng thu xếp cũng đủ mẹ con lần hồi. Từ khi cha nàng mất đi, đêm ngày nàng lo ngại thương vợ gồng khóc thầm. ngày mai hao mòn, lòng nhân số sống thanh ra ốm yếu. Nhà học [illegible] thấy nàng không đủ sức dạy học bắt nàng phải xin thôi.

Ôi! cảnh gia đình nàng bây giờ đã tuyệt nên khuẩn cùng, người ăn thì có, người làm thì không, mà mẹ thì già. — Nghiệp đi giỏ con [illegible] ai chẳng rõ, Gia tài nhà nàng lâu dần sinh ra khánh kiệt.

Ở cạnh nhà có một người hàng xóm tên là cụ Thông, đã nổi tiếng phú gia ông, bà hiền lành, chỉ hay đem lòng từ bi mà cứu kẻ khuẩn khó, 2 cụ có một cậu con giai (chính là cậu đi với cô Thoa, tên là cậu Vũ, nết người hiền hậu, cậu đương học ở trường cao đẳng nông lâm. — Một hôm nghỉ học cậu đang ngồi xem sách, bỗng nghe bên cạnh thấy tiếng khóc than, cậu để ý nghe thì thấy tiếng người đương kể lể kêu giời về cơn khốn khó. Cậu nhận ngay là bên láng giềng. Cậu sực nhớ ra, tự nhủ mình rằng: «Từ xưa đến nay, nhà ta nhờ phúc có đủ cơm ăn và tính ta hay làm phúc, mà ngay bên cạnh mình ta thấy người túng bấn như vậy lẽ nào ta nhắm mắt làm ngơ chẳng là trái với lương tâm lắm ru!

Từ đó cậu đinh ninh về vấn đề ấy định sang chơi bên láng giềng hỏi truyện xem có phương kế gì giúp được không. Chiều đến cậu đánh bạo sang chơi thì chỉ thấy người con gái mặt ủ mày chau đương ngồi ra ý lo nghĩ. Chợt thấy có khách bèn thì lễ mời ngồi rồi gọi mẹ ra tiếp sợ mình là bậc nữ-lưu mà ngồi nói truyện với giai thì không tiện. Một lúc bà cụ ra.

Cậu bèn đứng dậy chào, bà cụ mới ngồi rồi hỏi rằng:

— Cậu sang chơi đây muốn hỏi già này điều gì?

Cậu rất lễ phép đáp rằng:

Thưa cụ chúng con nghe tiếng cụ ông mới mất trong nhà bấn bách, tự nghĩ thấy người khó phải cứu giúp. cho nên sang đây cốt thưa truyện với cụ, xin cụ cho cậu em sang bên này học bạn với em con, ăn ở bên con cho có bạn vì cậu đương độ phải nên cố gắng. Còn cụ đây nếu cụ có thiếu thốn thức gì xin cứ cho biết, con xin sẵn lòng giúp cụ. Chỗ láng diềng cũng như một nhà xin chớ ngại.

— Già này được nghe mấy nhời vàng ngọc của cụ lấy làm thoải chí mà cảm kích vô cùng. Nếu bên hai cụ sẵn lòng cậu có lòng cứu già này thì còn gì bằng nữa.

Cụ bèn bảo cậu em ra chào cậu Vũ và cùng đi sang. Từ đó cho sang ăn học bên cụ Thông

Được ít lâu cậu Vũ mang ít tiền sang đưa giúp cụ Hàn để làm vốn buôn bán. Chẳng bao [illegible] hàng ra vào tấp nập đã nên giàu có. — Cụ bèn sang tạ ơn và ngỏ ý muốn để bỏ cậu Vũ cho cô Thoa — Cậu Vũ thưa rằng:

— Cụ đã thương đến khi nào đừng chối, song nhà cô mình có ấy là người sớm tối hầu hạ, và cô ấy con muốn đi làm rồi mới lo bề gia thất cũng không muốn xin để sau này...

Cả nhà cụ Hàn đương êm đềm vui vẻ, nhưng giữa tuần trăng kéo xoay vần bỗng xảy nên cơn tai biến. số là cụ Hàn niên tuổi đã cao, đau yếu mãi, cô Thoa cố tìm thầy chạy thuốc nhưng cũng không khỏi.

Một đêm cụ gọi cô Thoa và cậu Hoàn vào dặn rằng:

«Các con ơi mẹ cũng không sống được nào, sắp lại về hầu cha thôi, song mẹ cũng không oán hận gì cả vì người ta ai là chẳng chết. Chết như mẹ mà được. Dặn lại với các con một vài lời thì mẹ cũng thỏa. Cái tiếc thay không được đền ơn người ân nhân của mẹ con là cụ Thông và cậu Vũ thôi song sau này còn các con đấy là người già ơn ấy cho mẹ — Sau khi mẹ nhắm mắt lìa đời các con cũng không nên bày vẽ linh đình làm gì, chỉ nên cố chí làm ăn, học tập để khi sau này nhớ và đến ơn người thì mẹ cũng được ngậm cười nơi chín suối.

Cụ lại gọi người đi gọi cụ Thông bảo rằng:

Dì ơi, các cháu tôi cũng như bậc các con cả, sau khi tôi về đi rồi vì tôi mà dì bảo các cháu tôi tô và ông nó nhắm mắt [illegible] cũng được vui lòng Và 3 năm có việc xong, đi nhớ sang giạm [illegible] cụ Thông xin cậu Vũ con cụ cho con cháu Thoa thì còn gì bằng nữa.

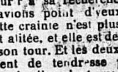
Cụ dặn xong ngáp một cái, nhắm mắt lìa đời. — Cô Thoa cậu Hoàn thấy cảnh như vậy, cất tiếng khóc ầm lên và cả nhà cùng lo việc mai táng cho mẹ. Bấy giờ cỗ đã cũng có và trim. về sau làm ma [illegible] từ tế cho mẹ Lại nói bên cụ Thông nghe được tin ấy cho cậu Vũ sang chia buồn và đưa giúp cô Thoa 100 đồng để làm lễ tống táng

(Còn nữa)

Lưu Phương N. H. H (Yên-Bái)

QUÀ TẾT

[illegible]

NGUYỄN-TIẾN-NAM dit THUẬN-THÀNH
Bottier - Chapelier
[illegible]

Nếu ai mắc phải bệnh tinh [illegible] lậu và giang-mai, dù lâu hay mới, đã [illegible] mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại vì đường sinh dục nên lập tức [illegible] thuốc của hiệu U-HOC-LIEN, số 46, rue Principale ... [illegible]

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa. Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại Nhà Ba chuông, Hanoi

MÁU XẤU SANH RA NHIỀU CHỨNG BỊNH

Sự đau ốm của loài người cũng nơi máu mà không được tinh khiết và đầy đủ.

Bịnh đau lắt léo nó làm cho mình bại nhiều.

Như bị mụn nhọt, bịnh ngoài da, đau nhức khi nào mà cái nhân trung nó khẩn vào trong lắt léo, nó làm cho nhức nhối khó chịu, nó lại sanh ra nhiều chứng bịnh khác.

Nhiều khi trong cái bịnh đau lắt léo đó, nó sanh ra bịnh đau trĩ, mấy chứng bịnh kể trên đó thì cũng nhờ thứ thuốc: *DÉPURATIF RICHELET*

Nó sửa máu lại thông lưu cho đều, nó cứu đã muôn người rồi được mạnh, cũng nhờ bởi thuốc: *DÉPURATIF RICHELET.*

Hễ uống nó vào sự đau nhức đều tan mất.

Mấy ... thuốc đều có bán, chỗ trữ tại nhà thuốc ... L. Solirène ở ngang nhà hát tây, Saigon.

Nếu ... Laboratoire de L. RICHELET de Sedan, 6 Rue de Belfort, BAYONNE Basses Pyrénées).

Thế nào là bệnh trĩ?

Bệnh trĩ là mọc mụn trong đại chàng mà sinh ra, nếu đã mắc bệnh thì đại tiện đau sót mệt nhọc, sau khi đại tiện lại thấy ra huyết, thường gọi là lòi rom. Ngài nào có bệnh này nên kíp chữa, để lâu có thể ăn thủng đại chàng.

Vậy xin Liệt quí lưu tâm giới thiệu cho bạn ta.

TRƯƠNG-QUẾ-LÂM
Trị khoa Y-sinh
26, Phố hàng Hương, Hanoi

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1$00

Bán tại hiệu Bào-chế
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

忠孝節義秀女

Trung Hiếu Tiết Nghĩa kỳ-nữ

I. — Song-phượng kỳ-duyên (sự tích Chiêu-Quân cống Hồ) in lần thứ ba, có đổi lại các bức vẽ mới. Giá 0$90

II. — Tái sinh-duyên (sự tích Mạnh-lệ-Quân) Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá 0$90

III. — Tục Tái-sinh-duyên, cũng chia làm hai cuốn: Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá 0$90

Tiền cước gửi mỗi cuốn 0$10

Thư và mandat xin gửi cho ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC, TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN, Hanoi.

CASQUES
EN
LIÈGE
aux PRIX les PLUS BAS

HAI-CHINH
74-76, Rue du Pont-en-Bois, Hanoi

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC:

MỘT TRIỆU

hoặc 500.000, hoặc 200.000, hoặc 100.000 quan

[illegible]

CRÉDIT NATIONAL 1920

[illegible]

1 lô	1 TRIỆU
1 lô	500.000 quan
1 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
6 lô	50.000 quan

Tiền mỗi số lãn kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rất có cũng đề trúng lớn

BANQUE NOUVELLE, 5 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. [illegible]

CÁI VỆ-SINH CHUNG CỦA HÀNH-KHÁCH

Hôm nọ tôi đi có việc riêng lúc đi qua Thanh-Hóa có vào một hiệu cao-lâu mới mở, hiệu ấy tên là "DUYỆT-VIỆT-TỬU-GIA" để trọ, ở phố ngang, số nhà 8, tức vào trong hiệu ấy, trong thấy rất là lịch-sự, cao-ráo, có đủ cả buồng ăn buồng ngủ rất hợp cách vệ-sinh. Tôi ở trọ đấy được hai hôm, lúc ra đi, thì người chủ tính tiền là 2 p. 40; tôi lấy làm ngạc-nhiên, trưởng rằng người ấy tính nhầm chăng, vì hai hôm tôi ở đấy, thấy những kẻ hầu người hạ rầy có lễ-phép, chế ấn, chỗ ở, công thức ẩn, thức nồng tập thành-lịch vệ-sinh. Vì những đó mà tôi tưởng cái tiền trọ phí hơn lên, cớ sao lại tính hạ thế! hay hoặc nhầm chăng; vậy tôi có hỏi lại người chủ thì người ấy có bảo giá cho tôi biết là cả ăn với buồng mỗi một ngày 1 p. 20. Còn buồng cho thuê 0 p. 30 một ngày.

Vậy tôi cũng không muốn đăng lên báo làm gì cho nhưởm tai liệt-vị, nhưng vì tôi thiết nghĩ, cái sự vệ-sinh là của chung mọi người cho nên mới đăng lên báo, để có khi nào các liệt-quý có qua đó mà muốn tìm nhà trọ, nên đến hiệu ấy thì được vừa ý, và giữ được cách vệ-sinh cùng đồng tiền trọ-phí. Ông chủ hiệu ấy là Phúc-Thái, Thanh-Hóa

A. T. Khách trọ lại cảo

5.557.

HỌC-CHÍNH

Hội-đồng duyệt sách đã cho dùng trong các trường quyển *l'Ecolier Annamite* và quyển *200 Bài Tính Đố*. Vụ phần thưởng năm nay các trường ở Đông-Pháp có mua hai quyển đó cả, vậy các nàng sạch các nơi nên trả-ý.

Mua tiền nhiều đều có trừ hoa-hồng cao cả.

Các trường mua từ 15 quyển không mất cước.

Thơ gửi cho M. Phạm-Tá Editeur d'Application, Hanoi. 5.689

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mẩn mày, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay bị kém huyết sinh ra rạo phải, làm cho hay hờ nệt.

ẤY LÀ:

THUỐC HƯỚC SỐ HUYẾT

MÁU BỔ **1$40**

3001

Mấy điều khuyến về cách đề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội-đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-lật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, về khi mới đó mắt có chứt mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan danh sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc ghê theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE

selon formule du Docteur CASAUX

Điều bào chế CHASSAGNE

Lafon và Lacaze

có bằng bảo-chế đệ nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kĩ-nghiệp

60, Rue Paul-Bert, Hanoi

Đẩy rồi, thì Phạm-đình-Thiện đi qua nhà trọ mẹ con thị Chuột, làm cho thị ấy trông thấy. Bấy giờ thị ấy vội-vàng bỏ con theo, tên Thiện vừa đi vừa sinh sự cãi nhau. Tên Thiện lừa cho thị ấy đến quãng đê vắng là chỗ Ng-văn-Bính đứng đợi để hạ thủ. Tên Bính giằng lấy đứa bé rồi nắm lấy thị Chuột lấy đe nhét vào mồm cho khỏi kêu, lấy cuốc cứ đánh mãi vào đầu cho đến ngất đi. Đoạn rồi hai tên trói cả hai mẹ con thị Chuột lấy đá buộc vào rồi ném cả xuống sông làm cho mất tang tích đi. Cách mấy hôm sau người chủ nhà trọ mẹ con thị Chuột không thấy về có đi trình quan sở tại, sau mãi việc án-mạng ấy mới xét ra được. Tòa Nam án tỉnh Phúc-thọ phạt Phạm đình-Tuiệa và Ng-v-Bính khổ sai chung thân. Tòa Thượng thẩm y án.

Đánh chết người. — Làng lũ Ng-ngọc-Y là trương tuần và tuần phiên có hai cây đa mà thường thường cứ thấy có người chặt trộm cành một đêm lũ ấy rình bắt được một tên chặt trộm mang phải chỗ phạm chết. Tòa nam án tỉnh Hải-dương phạt Nguyễn-ngọc-Ý (trương tuần) Nguyễn-văn-Tang, Nguyễn quang-Sung, Nguyễn-văn-Cao và Vũ-văn Hưu (năm phiên) mỗi tên 3 năm tù và bắt phải liên đới với nhau bồi 150 đồng cho nhà khổ chủ. Tòa Thượng-thẩm y án.

Vượt ngục để ăn cướp. — Trần-danh-Kiệm phải phạt 5 năm khổ sai về tội ăn cướp nhiều đường tại tù, vượt ngục trốn rồi đi ăn cướp một cái thuyền ở ngã Văn-giang làm đắm chết mất 4 người đàn bà. Tòa nam án tỉnh Bắc-ninh phạt tên ấy khổ sai chung thân. Tòa Thượng-thẩm y án.

Bán phiếu quốc trái của dân.—Trần-phương-Xuân (pao-lý) trần-thế-Huân (tiên-sĩ) Vũ-ngọc-Lênh (lý-trưởng) và Nguyễn-văn-Khương (thanh-ương-hội) ở làng Đại-tuân tổng đồng với nhau tự tiện bán các phiếu quốc trái của dân làng đáng giá là 130 đồng chia tay nhau tiêu. Khi dân làng hỏi đến chỉ cứ nói quanh mãi, phải đơn kiện thì mới chịu khai đền. Tòa nam án tỉnh Nam-định phạt tù tên ấy mỗi tên 10 đồng án treo và bắt phải liên đới nhau bồi số tiền ấy cho làng. Tòa Thượng-thẩm y án, nhưng không cho hưởng án treo.

Giả mạo. — Có một người tên là Phạm văn Bình đi lính khố đỏ sang bên Pháp có để tiền lương cho vợ là Triệu-thị-Dậu ở nhà. Hạn đã mãn con cái. Tô Hoa là lính thợ ký khố xanh cai về việc phát tiền lương thông đồng với Vũ Lân là lý trưởng làng người làu khố đỏ và Phạm Thiêm tức Paien chữa giấy má và cho Phạm thị Gật đi lĩnh rồi chia tay nhau tiền. mà tiền lĩnh hết cả là 220 đồng. Tòa nam án tỉnh Thái-bình phạt Tô Hoa 1 năm tù, Phạm Thiêm 10 tháng tù, thị Gật bốn tháng tù và tha cho lý trưởng. Tòa Thượng thẩm xét lý trưởng cũng là tay phạm việc giả mạo lý, nên phạt một năm tù và những tên khác và bắt phải liên đới với nhau bồi số tiền ấy cho tên nguyên đơn, cùng cả lãi nữa.

Sao lại vác chai chơi vào đầu người ta?. — Hồi 5 giờ rưỡi thứ tư vừa rồi, có một người, có bộ tao-nhơn lắm, chen vào lấy cái vỏ xe-bò hạng tư, chẳng biết vì nóng quá hóa đần hay sao, mà lại vác ngay một cái chai không, chống vào trên người phát vé một cái thật mạnh, máu mặt chảy ra đầm đìa. Lập tức người phát vé bị thương ấy phải vào ngay nhà thuốc ở ga buộc thuốc và cái người táo tợn ấy đã bị bắt giải vào sở cẩm.

Hai con chó dữ. — Hồi 10 giờ đêm thứ tư vừa rồi, một người đàn bà ở phố Reinach, sau nhà đấu-xảo tên là Lê-thị-Thân, 19 tuổi, bị hai con chó của M. Ng-văn-Mão, 38 tuổi, thư-ký sở xe lửa Vân-nam nhà ở bên cạnh phải ở đấy. Hai con chó ấy lẻ lập tức đưa vào sở thú-y xét nghiệm và người bị cắn đã đưa vào nhà thương để tiêm thuốc.

Hoa Bào Trước Gió

(NẠN-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)

(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)

Sách dầy non 300 trang. Giá bán 0$ 65 Cước phí 0$ 20. Mua buôn trừ 15 phần. Thư và Mandat xin gửi cho:

M. BÙI-XUÂN-HỌC

Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi. 5.556

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội đồng thành phố — Hội-đồng thành-phố sẽ họp vào hồi 20 giờ 45 ngày thứ hai 31 mai ở buồng hội-đồng tòa Đốc-lý.

Điếm. — Vừa rồi có một người đàn ông đi lang-thang ở ngoài đường, và nói năng lẩm nhẩm, hình như có bệnh điên, nên linh cảnh-sát đã phải bắt ý đưa vào nhà thương để điều trị.

Mất trộm. — Một người làm việc ở nhà đúc kính Viễn-đông tên là Ng-khánh-Thịnh 19 tuổi, trọ tại nhà tên Tư ở Đông-khê, có đơn trình mất trộm một bộ quần áo đáng giá hai chục đồng bạc.

Chó cắn. — Con chó của Mme Dominde sản phải cậu con gái M. Latiez nên đã phải bắt đưa vào sở thú-y để xét.

Người xe ba người. — Ngày 26 mai vào hồi 21 giờ 10 phút, một chiếc xe của hiệu P. P. B. số 481 do tên phu tên là Ng-v-Song kéo xe, vì xe chở nặng quá nên cái càng xe gãy thì ba thầy quyền khố-đỏ ngồi trên xe đều bị ngã nhào cả xuống đường. May sao cả ba người cùng không việc gì, nhưng chỉ đáng thương người phu xe bị chở nặng quá mà thôi.

Gái ra ngoại quốc. — Ngày hôm qua linh cảnh-sát tóm được 8 cô ả mày đi trong các phố thì đã điệu cả về sở cẩm để giải ra ngoại-quốc.

Đệ vào tòa án. — Trần-văn-Quý 20 tuổi, làm thợ mộc, nhà ở Hà-lý và Cao-văn-Học làm công cho M. Lebedel cũng ở Hà-lý cau việc đánh thầy thừa-ký Ngô-Vi làm công cho sở xi-măng nên phải bắt đệ vào tòa án để xét.

Táo gan. — Một người đàn-bà ăn cắp một số tiền 75 đồng và hai chiếc nhẫn đáng giá 3$5 đồng của một bà đầm nên phải bắt tống giam để giải vào tòa án xét nghị.

SƠN-TÂY

Việc hỏa tai ở huyện Thạch-thất mới rồi. — Việc hỏa tai mới rồi tên hạ gồm ghê thế nào, trong số hàu trước đã nói qua, ai như lời viên phóng sự của bản quán, thì cái hỏa tai này nhóm lên ở chỗ cách huyện lỵ đến hơn 10 kilomètres, quan huyện được tin vội đem linh trang đến tận nơi cứu hỏa, nhưng gió độ rầy lại nóng bức lạ thường, mà bữa hôm lại lại gió to lắm, tàn lửa bay đến dân lửa lại lan đến nấy, chạy ở chỗ này chưa ứa được xong, lại đến chỗ kia bị cháy, mà những nhà bị hay cách quãng nam thước cũng không sao phòng trước được quan huyện và linh trang đi cứu hỏa ở các nơi, thì bỗng tàn lửa bay rơi xuống huyện, mà huyện chỉ có một nếp nhà gạch, còn là nhà lá cả, lửa vừa bén đến bốc lên bùng bùng, lúc bấy giờ ở nhà chỉ có một mình bà huyện và mấy người nhà ở, phải trí cho ai nấy chạy được thoát thân là may, chứ đồ đạc quần áo không còn cứu được một tí gì cả. Những người được mục kích cái hỏa tai ấy, thấy tàn lửa ở trên không rơi xuống, rơi vào đâu thì đấy bị cháy, bèn phao lên rằng đó là hỏa thần ở trên giới rắc lửa xuống đốt các nơi, chứ không khi nào có cái cháy lạ lùng gớm ghê như thế.

Ai tin. — Tin rằng cụ thân mẫu M. Nguyễn-đức-Thắng, Bắc-kỳ thứ dân nghị viện, thiếu khoản và chủ viện xuất công, mới tạ thế tại quí xá làng Tây-đằng phủ Quảng-oai (Sơn-tây). Năm nay cụ hưởng thọ 73 tuổi.

Bản quán có lời chia buồn với quí quyến.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

Là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol và chất: Urotormine

Giá 1$30 một hộp

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Depuratif Ribal.

Giá tiền: **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÁO-CHẾ

L. BLANC

54, phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy đọt.

Giá tiền **0$90** 3001

Rượu DUBONNET

là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine: GRAMMONT, DUTOUQUET, GAMBIER & Cie

Bột ăn **PHOSPHATINE FALIÈRES** đánh

tiếng lâu nay, bán gửi đựng trong hộp thiết hàng chỉ khít kính lắm.

Có mua thuộng cho được hộp **PHOSPHATINE FALIÈRES** đựng bổ tinh thần, lợi cho con nít mau cứng, người lớn đau huyết, ông già bà cụ khỏe mạnh, là có đủ các thứ.

Có trữ bán cùng hết — Tại chỗ thì ở Paris, 35 b, đường La Tacherie.

R. C. Paris 12.302.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Nay mai sẽ diễn

GIAI ANH HÙNG,

GÁI THUYỀN-QUYÊN

(Tuồng cải-lương theo lối Nam-kỳ. Các đào kép đông trong tích hát này toàn là các tay tài tử có danh tiếng ở Hanoi vào giúp. Các câu ca, ngâm, rất hợp với dân nhị không sai chút nào, luyện tập rất công phu.

Tối thứ sáu 28 Mai 1926

TÂY HỒ CÔNG CHÚA

Tích này có cảnh thủy-tộc. Các cua, trai, ốc, lên đồn công chúa về động đình trông rất là vui mắt.

Tối thứ bảy 29 Mai 1926

TAM VỊ THÁNH MẪU ĐỀN CỜN

Tối chủ-nhật 30 Mai 1926

TRẠI CHIÊU-QUÂN

Tối thứ hai 31 Mai 1926

CỦA THIÊN GIÀ ĐỊA

3006

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không sai chữ nào, luyện tập rất công phu.

Xin nhớ giữ và đừng cho trẻ con nghịch vỡ!

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những ngày trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh cảm.

Mắc bệnh cảm, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh cảm, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

3001

TAM-TINH-Y-QUÁN

Phố hàng Ghé-gạo, số 16, Nam-định

Biển Tam-tinh có thầy thuốc xem mạch, biết thực hư bệnh nhân, trị bệnh biết hoàn cấp bản cửa, hoàn tán mọi đơn chế bằng cực tinh tế, chữa đủ các bệnh mới lẫn cũ nguy đã trọng, số nặng phần còn chữa cũng được bồi sinh khỏi tử, người giàu có lấy phải giá, người nghèo càng quí không tiền tin thuốc cũng cho, chữa cứu bệnh như sau này: đàn bà mắng tinh, gi tinh, hoạt tinh, lãnh tinh đương lay không đi, đàn bà kinh nguyệt không tiều, huyết ít, huyết đen, huyết bế, huyết tích, chỉ hư sinh hoạt đẻ, hậu sản bước kinh thấy gió thì mồ hôi ra trầm chứng không đi ra, có đi chẳng mạnh, các chứng đau bụng đau tức kinh tiền, ho lao, hen, đàm suyễn, thổ huyết, khạc huyết, mục huyết, ho huyết, ỉa huyết, băng huyết, phong thấp cả chứng bất toại tê bại, phá thông, già mãi hộp hay là chai 1 đồng.

Đau mắt có làng cứu hay ai lông mi bẩn biến chỉ nhức nên gió thì khỏi mà mắt không có sẹo, mỗi mỗi 1 đồng. Trẻ con sam kinh đàm suyễn tả lị mỗi chai 5 hào.

Lậu và giang mai bản-hiệu chữa kiểu cổ gia, sạch không tốn tiền lại sinh đẹp nhân thường mỗi hai 1 đồng, thuốc 5 hào. Con ba lang thực tối mỗi gói 5 hào. Thuốc bổ sâm nhung sang bổ hoàn giá trị hơn gói đến đúng được cả mỗi hộp 1 đồng.

Thuốc ... ở phiên ngài nào ăn năng đã lâu nặng chỉ không vết và đi làm được, ngoại nhất 3 đồng chai, ngoại 1 đồng, chai con 5 hào, cụ khách ở xa viết thư về hỏi bệnh bản hiệu gửi thuốc tới ngay đề cách tinh hảo giao ngân, ngài gửi mandat hoặc, xin đề như sau này: M. **TAM-TÌNH-Y-QUÁN** ở Nam-định.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem kỳ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư từ bữa nay.

VIENT DE PARAITRE!!!

Le Certificat d'Études

primaires franco-indigènes

Manuel de préparation

SIMPLE — COMPLET — PRATIQUE

PAR

NGUYỄN-VĂN-THƯỜNG et NGUYỄN-HOÀI-Đ.NH

(Prix **1$20**; par la poste **0$22** en sus)

En vente dans les principales librairies et chez M. DINH, Ecole de Yên-thành, Hanoi. 5784

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

Một vài khoản tại gian hàng bán đồ sành

Đĩa rẹt bằng sành trắng,	22 c/m.	2 fr. 00
Đĩa trũng bằng sành trắng,	24 c/m.	2 fr. 00
Bát có chân bằng sành trắng,	10 c/m.	2 fr. 00
Đĩa tròn rẹt bằng sành trắng,	26 c/m.	4 fr 00
Đĩa tròn trũng bằng sành trắng,	27 c/m.	6 fr. 00
Đĩa tròn bằng sành trắng,	34 c/m.	8 fr 00
Đĩa rẹt bằng sành có vẽ,	22 c/m.	3 fr 00
Đĩa trũng bằng sành có vẽ,	22 c/m	3 fr 00
Bát có chân bằng sành vẽ		2 fr 50
Bát đĩa dọn đồ ăn, và đồ đét-xé, 44 cái bằng sành có vẽ.	Một bộ:	235 fr. 00

3005

RHOMNOL

Của các nhà Laboratoire Leprince, là một thứ thuốc bổ rất mạnh, cho những người vì lao-động quá mà suy-nhược, và những người nhọc-mệt trí-não, và thần-kinh, rất linh nghiệm.

Thuốc viên: Mỗi ngày 3 hay 6 viên.

Tại tất cả các nhà Báo-chế sẽ Báo-kỳ đều có bán.

3053

CỨ MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC NƯỚC
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm,
thì CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN
và ngăn ngừa các chứng bịnh nguy hiểm hay tại huyết hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra.
Thuốc hiệu nầy trị các chứng bịnh:
NƯỚC DÃI, ĂN KHÔNG TIÊU,
HẠNG BAO TỬ, CHỨNG MẮC,
KHÔNG THƯ THỚI.
BÁN TẠI: Nhà công Lương-y DEHAUT, 161, Faubg St-Denis, Paris, công khắp trong mấy tiệm thuốc.

TREPARSOL

Thuốc này các thầy-thuốc đều dùng. Các nhà-thương Đông-dương đã thí-nghiệm. Là một thứ thuốc tốt, rất công-hiệu, để thay thuốc tiêm (914).

Để trị bịnh-lị.
Bịnh giang-mai.
Bịnh sốt-rét ngã-nước.
Ống lớn 30 viên. Ống nhỏ 15 viên.
Ở các nhà Bào-chế có sách dẫn bảo cách dùng.

3051

P. HÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHƯ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến-động ấy xin cứ trực tiếp quá bộ chiếu cố đến bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

số 10, phố hàng Ngang, Hanoi
số 113, phố Khách, Haiphong
số 78, phố hàng Trống, Nam-định
Kính-cáo

3015

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin cảo ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến bản-quán, thì cho biết nói rõ là ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ký, để cho người làm đỡ tìm kiếm. Kẻo nào nghĩ thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thân quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam,

Kiến hiệu lạ thường — Không sót
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có cả ống nhỏ rọt. . . . . 0$20

BỘC QUYỀN BÁN TẠI:

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3002

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:
Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:
Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI

3062

Độc-quyền đại-biểu: DIETHELM & Cie
46, Avenue Clémenceau, Haiphong

防痛里蜀南洋行
飛利浦電泡
價廉耐用

UỐNG RƯỢU CHAMPAGNE

PHẢI UỐNG THỨ

Pommery & Greno

mới là sành-rượu và lịch-sự

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Hồn-gay, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Quinhone, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh

3007

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kỹ-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

GIÂY NÓI SỐ 69

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ENO KOLA CUCA. — Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . . Một litre: 2$40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — Thuốc nước. Một chai: 1,25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — Thuốc hạt. Một chai: 1,25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phải rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

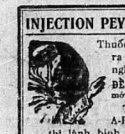
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — Thuốc trị bệnh hao máu mạnh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai: 1,25

COUTTES VITAL. Co-cuisiton du Sang. — Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai: 0,80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu sẽ trả lời ngay. Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu.

3063

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thực hiệu nầy chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU

mới bị hay là có đã lâu rồi

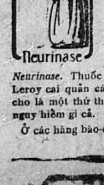
Trong 232 người A-Rập dùng thuốc nầy thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc các thương-gia ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD
24, Rue de Grenelle, PARIS
và cùng các nhà thuốc có danh

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

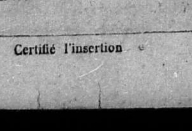
THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Ngủ là rất cần dùng cho khí mệt nhọc. Nếu khi nào ít ngủ hay không ngủ được, nhức đầu, nhức gân, đau lưng, đau thần kinh hệ, hay là vì mộng mực không ngủ được, nếu không chữa ngay các bệnh ấy thì sẽ sanh ra gầy mòn, yếu thuốc, đau gân, thực là nhiều nỗi thảm thương. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy, muốn ngủ cho ngon giấc thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc nay hiện quan bác-sĩ Leroy cai quản các nhà thương ở Ba-lê đã cho là một thứ thuốc rất hay và không có nguy hiểm gì cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

Thuốc chữa bệnh sốt rét rừng rất thần hiệu. Chỉ uống một lọ cũng đủ khỏi bệnh.

Ở các hàng bào-chế Đông-pháp có bán cả.

3050

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chỉ-dụ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi: 27 Janvier 1876, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TỰ BẢN DỰ ĐỊNH: Francs 72.000.000
TỰ BẢN NỘP RỒI: » 68.100.000
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN NGÀY 30 JUIN 1924: » 81.089.020

Chánh quán tại: Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự: M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).
Phó đại-sự: M. STANISLAS SIMON, tri-sự công-ty Điện-Việt Thiết-lộ.
Tổng cán-nhiệm: M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

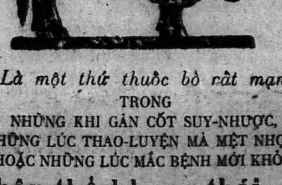
Các chi quán:
Tại Đông-Pháp: Nam-kỳ: SAIGON. Trung-kỳ: TOURANE. Bắc-kỳ: HAIPHONG, HANOI. Cao-miên: PNOM-PENH, BATTAMBANG. Quảng-châu-loan: FORT-BAYARD.
Tại Vân-Nam: MÔNG-TỬ, VÂN-NAM-PHỦ.
Tại Tiêm-La: BANGKOK.
Tại Anh thuộc-địa: SINGAPORE.
Tại Trung-Hoa: BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI, THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNG-CẢNG, HANKÉOU.
Tại Phi-châu: DJIBOUTI.
Tại Tân-thế-giới: NOUMÉA.
Tại Tahiti quần-đảo: PAPEETE.
ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE: PONDICHÉRY.
Hiện viết tắt để gởi điện-tín: INDOCHINE.

THUỐC

MUSCULOSINE BYLA

VITAMINÉE

LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh

TRONG

NHỮNG KHI GẦN CỐT SUY-NHƯỢC, NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC, HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI

Thân-thể khang-thái
Sức-lực cường-kiện

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN